

IQAC (RTI)

SHEMUSHI
शेमुशी

Nov.2017 to April-2018

RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA (Deemed University)

Accreditation with CGPA of 3.71 on 4 point scale by NAAC
Categorized in 1st Category among Indian Deemed Universities by the UGC
Tirupati, Andhra Pradesh
PIN - 517 507

चित्रवार्ता:

कुलपति-कुलसचिवाभ्यां सम्मानिता: भारतसर्वकारस्य
मानवसंसाधनविकासमन्त्रालयस्य राज्यमन्त्रिणः

डॉ. सत्यपालसिंहमहोदयः

(वामतः) आचार्य सिहेच्.पि.सत्यनारायण-आचार्य एस्.सुदर्शनशर्म-आचार्य
का.इ.देवनाथनमहोदयैः सम्मानिता: उत्तराखण्डराज्यस्य भूतपूर्वमुख्यमन्त्रिणः

डॉ.रमेश पोखरियाल "निशङ्क" महोदयः

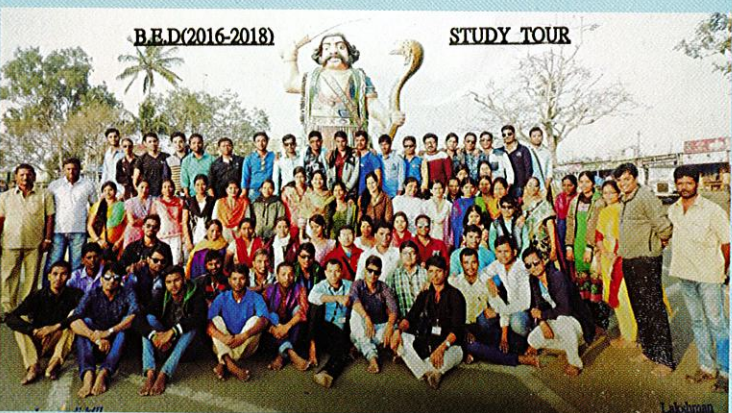
गङ्गुश्रीमन्मध्वाचार्यमूलमहासंस्थानस्य राजेन्द्रतीर्थपूर्वाधिमठस्य सोसले
श्रीव्यासराजमठस्य अधीशानां श्रीश्रीविद्याश्रीशतीर्थश्रीपादानाम्
०२.१२.२०१७ तमे दिनाङ्के अभिवन्दनसमारोहः

वार्षिकमहोत्सवे भारतस्य लब्धप्रतिष्ठानाम् आलयशास्त्रनिष्णातानाम्
आगमपण्डितानां सम्माननं कुर्वन्तः कुलपतयः, आगमविभागाध्यक्षाः
आचार्यविष्णुभट्टाचार्युलमहोदयः इतराध्यापकवृन्दश्च

शैक्षिकवर्षेऽस्मिन् शिक्षणेत्रकर्मचारिणां शिक्षकाणां वनभोजमहोत्सवे
मोदावहपरिसरे
उद्बोधयन्तो माननीयाः कुलपतयः कुलसचिवश्च

२०१७-२०१८ शैक्षणिकवर्षे शिक्षाशास्त्रविभागस्य
शिक्षाशास्त्रिच्छात्राणां शैक्षिकयात्रायाः सामूहिकचित्रे
उत्तोलिताः केचन सुखदक्षणाः

कुलपतीनां लेखनीतः ...

“योगो हि समग्रविकासमूलः”

योगेन चित्तस्य पदेन वाचां

मलं शरीरस्य च वैद्यकेन ।

योऽपाकरोत्तं प्रवरं मुनीनां

पतञ्जलिं प्राञ्जलिरानतोऽस्मि ।।

नानारुजनिवारणार्थमेको हि उपायो योग इति अद्यतनं प्रतिष्ठापितं सार्वदेशिकं सत्यम् । शरीरस्वास्थ्यसम्पादका नानोपायाः व्यायामादयो यद्यपि वर्तन्ते जगति तथापि प्रबलस्य नैकव्याधिकारणभूतस्य क्लेशजातस्य निवारको योगः अमोघः उपायः । योगो नाम क्रियायोगः । “योगः कर्मसु कौशलम्” । समस्तकर्मसु कौशलमेव योगः । सकलकार्येषु विवेचनशक्तिसंवर्धकः योगः । आहारविहारादिषु योगः नितरामुपयुज्यते । आहारशुद्धौ सत्त्वशुद्धिः । सत्त्वशुद्ध्या मनः प्रसन्नं भवति । मनसि प्रसन्ने स्वास्थ्यं संरक्षितं भवति । स्वास्थ्यसंवर्धनेन शारीरिकविकासो जायते । तेन बुद्धिविकासः सम्भवति । विकसितबुद्धिभिः समाजविकासाय प्रयासाः क्रियन्ते । तेन समाजे शैक्षिकविकासो भवति । एवं योगः सर्वविकासकः । तदर्थं भाविभारतपौराणां विकासाय अनेन विद्यापीठेन B.Sc. in Yga, M.Sc. in Yoga Therapy इति पाठ्यक्रमद्वयम् ऐषमः परिचाल्यते । ये केचन योगविद्याग्रहणोत्सुकाः नीरोगकामिनः, तेषां सर्वेषां कृते अनयोः पाठ्यक्रमयोः प्रवेशार्थं स्वर्णिमावकाशः प्रकल्पितः । तमवकाशं सर्वेऽपि विद्यार्थिनः उपयुञ्जीरन्निति संसूच्यन्ते ।

सामाजिकोत्तरदायित्वं परिवहददो विद्यापीठं सामाजिकानां विविधरुजनिवारणार्थं “दीर्घकालिकरोगाणां योगचिकित्सा” (Yoga Therapy for Chronic Diseases) नाम्ना योगचिकित्साप्रशिक्षणकार्यक्रमं परुदारभ्य निर्वहति । कार्यक्रमोऽयं स्वास्थ्यसंवर्धकत्वात् अतितरां यशस्वी समभवदिति वक्तुं मोमुद्यते मे मनः । सामाजिकाश्च अहमहमिकया कार्यक्रमेऽस्मिन् भागं गृहणीयुरिति पुनरावेद्यते ।

मुरलीधरः

(मुरलीधरशर्मा)

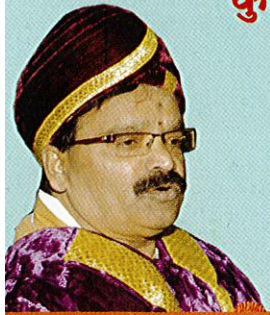
एकविंशः दीक्षान्तसमारोहः [05.02.2018]

छात्राणामध्ययनसमाप्त्यनन्तरं चिरप्रतिक्षितः एकविंशः दीक्षान्तसमारोहः श्रीहेमलम्बि-माघ-कृष्ण-पञ्चमीतिथौ सोमवासरे (५-२-१८) पूर्वाह्णे १० वादने महता वैभवेन आचार्य एस्.बि.रघुनाथार्यमुक्तसभाङ्गणे समपद्यत । अस्माकं महामान्यकुलाधिपतीनां श्रीनीड कुलं गोपालस्वामि-महोदयानामाध्यक्ष्ये समायोजिते समारोहेऽस्मिन् मुख्यातिथिरूपेण मान्याः अर्थशास्त्रविशारदाः, एतप्रधानमन्त्रिणामार्थिकपरामर्शदातृपरिषदः (Economic Advisory Council to the Prime Minister) अध्यक्षः, ते-आयोगस्य सदस्याः श्रीविवेकदेवरायमहोदयाः समाहूता आसन् । शोभायात्रा-वैदिकप्रार्थना-विद्यापीठप्रार्थनाभिस्सह अध्यक्षाणां दीक्षान्तसमारोहसम्बोधोपदेशेन मान्यानां कुलपतीनाम् आचार्यमुरलीधरशर्ममहोदयानां स्वागतपुष्पिकया च समारोहकार्यक्रमः सञ्चालितः । कार्यक्रमेऽस्मिन् त्रयः संस्कृतक्षेत्रे लब्धप्रतिष्ठाः विद्वांसः “ब्रह्मश्रीबल्लपदवु माधव उपाध्यायः”, “श्रीभाष्यं विजयसारथी”, “हृदयश्रीशलाकरघुनाथशर्मा” च महामहोपाध्यायोपाधिना, तथा च द्वौ “डॉ.करणम् अरविन्द्ररावः”, “डॉ.मरि कृष्णारेड्डि” च वस्त्रपुष्पाधिना व्यभूषन्त । एतेन सह विद्यावारिधि-विशिष्टाचार्य-आचार्य-शास्त्रि-शिक्षाशास्त्रि-शिक्षाचार्यादिसैक्षिकोपाधिभिः नैके छात्राः अधिमध्यगच्छन् । विद्यापीठस्य शैक्षिकसङ्कायप्रमुखाः राणीलक्ष्मीनरसिंहशास्त्रिमहोदयाः, तथा च अन्ये विद्वांसः वेदवेदाङ्गसङ्कायप्रमुखा चार्याः जे.रामकृष्णमहोदयाः, शिक्षासङ्कायप्रमुखाः आचार्य प्रह्लाद आर्.जोशिमहोदयाः, आचार्याः वि.पुरन्दररेड्डिमहोदयाः, कुलसचिवाः चार्याः सि.एच्.पि.सत्यनारायणमहोदयाः विदुषां छात्राणां च वैदुष्यपरिपाटीं प्रदर्शयन्तः उपाध्यर्थं तान् समुपास्थापयन् । यथाविधि एकपरम्परया मान्याः कुलपतयः अनुशासनं पाठयित्वा सर्वान् अन्वगृहणन् । दीक्षान्तभाषणाध्यक्ष्यभाषणमनु अतिथीनां सम्माननं विहितम् । ते समारोहसमापनोद्घोषण-राष्ट्रगान-शैक्षिकशोभायात्राभिस्सह समारोहः समापितः । अस्मिन् अवसरे विश्वविद्यालयस्य सर्वेऽपि चार्याः, उपाचार्याः, सहाचार्याः, कर्मचारिणः समुपस्थिता आसन् ।

कुलपतीनां स्वागतभाषणम् —

राष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठस्य कुलपतय आचार्याः वी.मुरलीधरशर्ममहोदया अस्मिन् परमपावनमुहूर्ते सर्वेभ्यः अतिथिभ्यः, महामहोपाध्याय-वाचस्पत्युपाधिधारिभ्यः, विद्यापीठ्याध्यापकेभ्यः, कर्मचारिभ्यः, स्नातकेभ्यः, छात्रपितृभ्यः, सांवादिकेभ्यश्च स्वागतमुपाहरन् । विद्यापीठस्य विविधकार्यक्रमाणामुपर्यपि तैरालोकनमकारि । शास्त्रप्रशिक्षणवर्गः, विद्यापीठाध्यापकानां शास्त्रचर्चोपक्रान्तः पारिषदवर्गः, छात्राणां सम्भाषणकौशलविकासार्थं शिबिराणि, विविध-शास्त्रीयव्याख्यानानि, विद्यापीठ-शैक्षिकप्रशासनक्षेत्रेषु

दक्षिणावन्तो अमृतं भजन्ते । ऋग्वेदः २.२२५.६ :: The liberals enjoy immortality.

सूचनाप्रसारणप्रविधेः प्रयोगः, विषयाधारितान्तर्जालकार्याणि (Subject Based Network), विविधबहुमूल्य-दुर्बोध्यदुर्लभग्रन्थानां प्रकाशनम्, देशेषु विदेशेषु च विद्यापीठस्य अध्यापकानां शैक्षणिकोपलब्धिः, छात्राणां प्रातिभविकासार्थं विविधशैक्षिकसांस्कृतिककार्यक्रमाणामायाजनम्, क्रीडाकौशलवर्धनार्थं स्पर्धाः इत्यादयो नैके विषया अत्रान्तर्भवन्ति । अस्मिन् अवसरे विद्यापीठस्यास्य पुनरपि उत्तरोत्तरप्रगतये सर्वेषां सहयोगोऽपेक्ष्यते इत्युद्घोषयद्विस्तैरुक्तम् —

सम्भावनाहान् सम्भाव्य स्वयं सम्भावनाहताम् । सम्प्राप्तं राष्ट्रियं विद्यापीठं धन्यं भवेदिदम् ।।

स्नातकान् अपि उपादिशन् यत् —

दीक्षयाऽकुण्ठया नित्यमुद्यमैरुत्कटेच्छया । जीवने जयिनस्सन्तु प्राप्नुयुस्सर्वमङ्गलमिति ।।

मुख्यातिथीनां दीक्षान्तभाषणम् —

दीक्षान्तसमारोहस्य मुख्यातिथयः अन्ताराष्ट्रियस्तरे प्रथितयशस्का अर्थशास्त्रविशारदाः भारतप्रधान-मन्त्रिणाम् आर्थिकपरामर्शदातृपरिषदोऽध्यक्षाः नीत्यायोगस्य सदस्याः श्रीविवेकदेवरायमहोदयाः

स्वीयदीर्घभाषणे दीक्षान्तसमारोहस्य उद्देश्यम्, संस्काराणां वैशिष्ट्यम्, संस्कृतभाषायाः

प्राचीनेतिहासं तस्याः वैशिष्ट्यं च बहुधा पर्यालोचयन् । “नमामि” (National

Manuscripti Mission) इति संस्थायाः विविधकार्यप्रणालीनां विषये विशिष्टं मन्तव्य-

मुपस्थाप्य मातृकाग्रन्थानां संरक्षणं सम्पादनं कथं करणीयमिति प्राबोधयन् । यूरोप-दक्षिणैसियाप्रान्तेषु विद्यमानानां मातृकाणां विषयेऽपि स्वकीयं सारगर्भितं भाषणं समुपस्थापयन् । तेषां भाषणे वङ्गप्रदेशमहानायकस्य विवेकानन्दस्य, तच्छिष्यस्य शरच्चन्द्रचक्रवर्तिनः, श्रीरामकृष्णपरमहंसस्य, तदन्तेवासिनः श्रीनागमहाशयस्य संस्कृतानुरागः प्रत्यफलत् । त्रयः दृष्टान्ताः तैः समुपस्थापिताः, यैः विवेकानन्दस्य संस्कृतभाषादक्षताविषये ज्ञातुं शक्यते । श्रीनागमहाशयैस्सह कथोपकथनप्रसङ्गे “वयं तत्त्वान्वेषान्मधुकर ! हतास्त्वं खलु कृती” इत्यभिज्ञानशाकुन्तलवचनोद्धरणम् ; १८९२ तमे वर्षे स्वामिनः एर्नाकुलम् प्रति समागमावसरे संस्कृतेनैव सम्भाषणं, तत्र च आत्मनः वाक्षु केनापि पण्डितेन दोषाविष्कारे सति “न मया व्याकरणमनुसर्तव्यम्, व्याकरणमेव मामनुसरति” इति कथनम् ; तथा च गुरोः रामकृष्णपरमहंसस्याज्ञया अष्टावक्रगीतायाः संस्कृतभाषातः बङ्गभाषां प्रति अनुवदनम् विवेकानन्दस्य संस्कृतदक्षतां दृढतया प्रतिपादयति । विशालसंस्कृतवाङ्मये विद्यमानानां ज्ञानविज्ञानसम्बद्धग्रन्थानां विशिष्टतया गणितशाखाकलितानां रेखागणित-त्रिकोणमिति-बीजगणित-द्वैराशिकसम्मिश्रणगणित-विधिसूत्राणां विषये ते औचित्यपूर्णमालोकनमकुर्वन् । भारते संस्कृतभाषाभाषिणां संख्या कथमनुदिनं प्रवर्द्धमाना दृश्यते, तादृशं गणनात्मकमूल्याङ्कनं कृत्वा स्पष्टं चित्रं तैः समुपस्थापितम् । क्रिस्तोः परं द्वादशशतके विरचिते श्रीहर्षस्य नैषधीयचरिते दमयन्तीस्वयंवरसभायां समागतैः नानादिदेशराजन्यैः कथं संस्कृतभाषाव्यवहारः कृतः आसीत् तत् नैषधीयचरितमहाकाव्यस्य शलोकोद्धरणपूर्वकमभाषन्त । सोऽयं शलोको यथा -

अन्योन्यभाषानवबोधभीतेः संस्कृत्रिमाभिव्यवहारवत्सु ।

दिग्भ्यस्समेतेषु नृपेषु तेषु सौवर्गवर्गो न जनैरचिह्नि ।। (नै.च. - १०/३४)

इतोऽपि डॉ.विवेकमहोदयाः संस्कृतस्य सार्वजनीनत्वमुपस्थापय एषा भाषा प्राचीनकाले न केवलमग्रवर्णीयैः पुरुषैरेव ब्रह्मक्षत्रियैः, पुरोहितैः, पालकैः नृपतिभिर्वा भाष्यमाणा आसीदपितु सर्वसाधारणाऽपीति बोधयितुं वैयाकरणसूतसंवादमेकं, कस्यचित् स्तुतिकारस्य वचनमेकं च समुपास्थापयन् । वैयाकरणसूतसंवादो यथा - एकदा कश्चन वैयाकरणः सूतं “कोऽस्य रथस्य प्रवेता ?” इति पृच्छति । प्रवेता इति शब्दः सारथिरित्यर्थे अपशब्दः । सः सूतः वैयाकरणं प्रति “आयुष्मन् अहम् प्राजिता” इति उक्त्वा तस्य दोषं परिहरति । वैयाकरणः क्रुद्धो भूत्वा “अहो खलु अनेन दुरुतेन बाध्यामहे” इति वक्ति । पुनस्तेन दुरुत इति अपशब्दः प्रयुक्तः । पुनः सूतः “दुःसूतेन इति वक्तव्यम्” इति तस्य दोषं परिष्करोति ।

उच्चा दिवि दक्षिणावन्तो अस्थुः । ऋग्वेदः २०.२०७.२ :: The liberal stay high in the celestial region.

स्तुतिपाठकस्य वचनं यथा -

अहं च त्वं च राजेन्द्र ! लोकनाथावुभावपि ।

बहुव्रीहिरहं राजन् षष्ठीतत्पुरुषो भवान् ॥

समासपरिज्ञानरहितेन केनापि जनेन अत्रस्थं स्वारस्यं नावबुध्यते । स्थूलरूपेण अर्थी, राजा च लोकनाथौ एव इति स्फुरति । परन्तु अर्थिनः विषये लोकनाथशब्दस्य बहुव्रीह्यर्थः लोकः नाथः यस्य सः इति ग्राह्यः । राज्ञः विषये षष्ठीतत्पुरुषार्थः लोकस्य नाथः इति । धनाढ्या एव संस्कृतेन व्यवहरन्ति स्म इत्याक्षेपस्य निरसनार्थमेतादृशानि दृष्टान्तानि बहूनि तैरुपस्थापितानि । संस्कृतभाषा न मृतभाषाऽपि त्वमृतभाषा । भाषासु मुख्या, मधुरा, दिव्या गीर्वाणभारती इति तु सत्यमिति तैः प्रत्यपादि ।

अन्ते स्नातकेभ्यः —

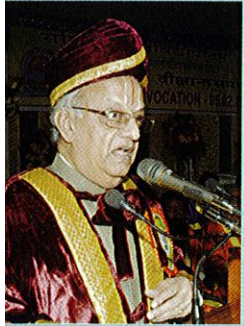
“सत्यं वद । धर्मं चर । देवपितृकार्याभ्यां न प्रमदितव्यम् । मातृदेवो भव । पितृदेवो भव । आचार्यदेवो भव । अतिथिदेवो भव । यस्माकं सुचरितानि । तानि त्वयोपास्यानि । नो इतराणि । एष उपदेशः । एषा वेदोपनिषत् । एतदनुशासनम् । एवमुपासितव्यम् ।”

उपनिषद्बोधः समुपदिशन्तो श्रीविवेकरायमहोदया अध्ययनसोपानस्य स्तरचतुष्टयमुक्त्वा सर्वान् स्नातकान् अन्वगृह्णन् । यथा -

आचार्यात्पादमादत्ते पादं शिष्यः स्वमेधया ।

पादं सब्रह्मचारिभ्यः पादं कालक्रमेण च ॥ इति ।

कुलाधिपतीनामभिभाषणम् —

महामान्याः कुलाधिपतयः श्रीमन्तः नीडामङ्गलं गोपालस्वामिमहोदयाः गतवर्षे समनुष्ठिते विंशे दीक्षान्तसमारोहे संस्कृतभाषाविकासार्थं भारतसर्वकाराय समर्पितां दीर्घाविधिदृष्टिं मार्गसूचिकाञ्च उद्दिश्य स्वसङ्कल्पं स्मारयन्तस्तदाधारेण च कासाञ्चन संस्तुतीनां क्रियान्वयनं विद्यापीठेन क्रियते इति सन्तुष्टान्तरङ्गास्सन्तो विद्यापीठस्य प्रागतिकयत्नविशेषान् समसूचयन् । प्रगतिप्रयत्नविशेषेषु प्रवेशिकाग्रन्थत्वेन सरलसंस्कृतभाषया मीमांसा-न्याय-व्याकरणशास्त्राणां प्रकाशनप्रयासः, Master Course in Ancient Indian Management Techniques इत्यस्मिन् सङ्गणकविज्ञाने शाब्दबोधे च स्नातकोत्तरपाठ्यक्रमणां निर्वहणम्, योगचिकित्सायां स्नातकोत्तरडिप्लोमापाठ्यक्रमस्य निर्वहणम्, वास्तुज्योतिष

त्रयोः डिप्लोमापाठ्यक्रमस्य, आलयसंस्कृति-प्रशासनविषयकस्य वर्षात्मकनिस्तन्त्रीपाठ्यक्रमस्य निर्वहणम्, अखिलभारतसेवा-क्षार्थं (All India Service Examinations) शास्त्र-आर्यच्छात्राणां सन्नद्धीकरणम्, विशिष्टकक्षाभिः प्रारम्भिकच्छात्राणां कृतसम्भाषणकौशलसंवर्धनं, शास्त्राणां मूलभूततत्त्वानामध्यापनं, आन्यजनतायाः कृते शास्त्रप्रासङ्गिकतायाः बोधनमित्यादीन् उद्देशान् कृत्य संस्कृतविकासकेन्द्रबालकेन्द्रयोः स्थापनम्, तिरुमल-पति-देवस्थानानां श्रीवेङ्कटेश्वरभक्तिचानलसाहाय्येन धर्मकालिक-मेषु संस्कृतसम्भाषणकक्ष्यासञ्चालनमित्यादयः प्रधानास्सन्ति ।

सत्यस्य धीतिर्वृजिनानि हन्ति । ऋग्वेदः ४.२३.८ :: The truthful intellect destroys crooked thoughts.

न केवलं तत्रापि तु विद्यापीठेन राष्ट्रियमूल्याङ्कनप्रत्यायनपरिषदा (NAAC) २००३-२००८ तमे वर्षे A+ स्तरं, २०१५-२०२० तमे वर्षे च चतुरंशमापके (४ Point Scale) ३.७१ अङ्कान् प्राप्य A स्तरः, विश्वविद्यालयानुदानायोगेन घटितया टण्डन् समित्या २००९-२०१० तमे वर्षे भाषाविश्वविद्यालयेषु उत्कृष्टविश्वविद्यालयस्य च स्तरः प्राप्त इति विद्यापीठस्य बहुधा प्रशंसां कृत्वा विद्यापीठमिदं केन्द्रीयविश्वविद्यालयस्य स्तरमधिगन्तुं योग्यमिति स्वीयं दृढविश्वासं प्राचीकटन् ।

महामहोपाध्यायोपाधिः

दीक्षान्तसमारोहेऽस्मिन् भारतस्य त्रयो लब्धप्रतिष्ठसंस्कृतविद्वांसः महामहोपाध्यायविभूषणेन व्यभूष्यन्त । ते भवन्ति —

महाराष्ट्रप्रदेशस्य करहाउजनपदस्थद्विजवंशीयाः, दुर्गाम्बावासुदेवोपाध्यायपुण्य-दम्पत्योः सुपुत्राः, १४.०१.१९२८ तमे दिनाङ्के लब्धजन्मानः, महागणपति-स्तुति-श्रीगोपालकृष्णस्तुति-शङ्करभगवत्पादस्तुतिमालाप्रवक्तारः, ऋग्वेद-तान्त्रिक-प्रज्ञा-मीमांसा-वेदान्त-कविताप्रतिभान्विताः, पण्डितप्रवर-श्रीश्रीकेशवानन्दभारती स्वामिपुरस्कार-पवञ्जेवासुभट्टपुरस्कार-श्रीचक्रबेशास्त्रसुब्रह्मण्येश्वरदेवायतन-पुरस्कार-वैदिकतान्त्रिकविद्यानिधिबिरुदभाजः **“ब्रह्मश्रीबल्लनपदवु माधव उपाध्यायः”** ।

श्रीमतोः गोपमाम्बा-नरसिंहाचार्यमहाशययोः पुत्ररत्नायिताः, १०.०३.१९३६ तमे दिनाङ्के लब्धजन्मानः, समैक्यान्ध्रप्रदेशस्थकरीमनगरमण्डलान्तर्गत-चेगुर्तिग्रामवास्तव्याः, शारदापदकिङ्किणी-शबरीपरिदेवन-मनोरमादि-काव्यप्रणेताः, पूर्वोत्तरमीमांसापतलेखशेमुषीनिकषाः, नान्दीप्रस्तावनाप्रहे-लिकादिरूपककाराः, भारत-जागृति-क्रान्तिगीतकाराः, सर्ववैदिकसंस्थानमिति संस्थासंस्थापकाः, के.के.बिरलाफाउण्डेशन्संस्थाप्रदत्तवाचस्पतिबिरुद-इन्दिरा-विहारीस्वर्णपदक-तेलङ्गणसर्वकार-प्रदत्तविशिष्टसाहित्यपुरस्कार-तेलुगुविश्व-विद्यालयप्रदत्तोच्चसंस्कृतविद्वदुपाधिभाजः **“श्रीमन्तः श्रीभाष्यं विजयसारथि-महोदयाः”** ।

संयुक्तान्ध्रप्रदेशे कृष्णामण्डलान्तर्गते गोल्लपल्लीग्रामे १९४१ तमे ख्रीष्टाब्दे लब्धजन्मानः, दुर्गाम्बा-नरसय्ययोः सुपुत्राः, उत्तम-गवेषकाः, “कवित्रयभारते ध्वनिसिद्धान्तानुप्रयोगः”, “Tasks on Mahabharat”, “तमसो मा ज्योतिर्गमय”, “धर्मसन्देहालु”, “प्रश्नोपनिषत्” इत्यादिग्रन्थानां रचयितारः, दशकुमारचरित-हर्षचरित-विदूरनीति-वराहपुराणादि-ग्रन्थानामान्ध्रभाषानुवादकाः ; “अन्नज्ञानसमाराधना” इत्याख्यसंस्थायाः समुपस्थापकाः ; जानमद्दि-साहिती-तेलुगुभाषादिनोत्सवपुरस्कारभाजः **“ब्रह्मश्री शलाका रघुनाथशर्ममहोदयाः”** ।

सत्यं ऋतं च चक्षुषी । अथर्ववेदः ९.५.२१ :: The truth and eternal law are (the real) eyes.

स्वर्णपदकभाजः स्नातकाः

वी.प्रदीपकुमारः (द्वैतवेदान्ते श्रीवानमामलाइ-रामानुज-जीयरस्वामिस्वर्णपदकम्, श्रीमती एस्. वी. विजयलक्ष्मीः श्री एस्.वी. रघुनाथाचार्यस्वर्णपदकम्, विद्यापीठस्वर्णपदकम्, कुलाधिपतिस्वर्णपदकम्) ; **शिवशङ्करहोता** (वेदभाष्ये श्रीशङ्करदयालशर्मा-आकेल्लाविश्वेश्वररावबालत्रिपुरसुन्दरी-विद्यापीठस्वर्णपदकानि) ; **एन्.सुधापुरोहितः** (शास्त्रस्तरे श्रीश्रीधराचार्यस्वर्णपदकेन सह डॉ. एम्. अनन्तशयनम् आय्यङ्गार ५०००.०० रूप्यकधनराशिपुरस्कारम्), **सौरभराउतः** (प्राक्शास्त्रिस्तरे श्री आचार्यविनोभा भावे सर्वमङ्गलस्वर्णपदकम्, डॉ. एम्. अनन्तशयनम् आयङ्गार ५०००.०० रूप्यकधनराशिपुरस्कारम्) ; **कोङ्कुकुमारस्वामी** (शिक्षाशास्त्रे डॉ. आर्. एन्. अर्लिकटी धनराशिपुरस्कारम्, नवजीवनस्वर्णपदकम्) ; **अरवीति आर्. वी. नागेन्द्रकुमारः** (साहित्याचार्ये श्रीमती एस्. वी. वेङ्कटलक्ष्मी-श्रीएस्. बी. एल्. नरसिंहाचार्यस्वर्णपदकम्, श्रीमतीकमलाम्मा-अच्युतदेवराजभट्टारपुरस्कारम्, श्रीमतीमहालक्ष्मी पुरस्कारम्, विद्यापीठपुरस्कारम्) ; **गाङ्गिसेट्टीलक्ष्मीनारायणः** (योगविज्ञानस्नातके उत्तमयोगसाधकस्वर्णपदकम्) ; **श्रीकान्तकुमारदाशः** (शास्त्रिवेदभाष्ये वेम्पराला सत्यनारायणमूर्ति-सुभलक्ष्मीस्वर्णपदकम्) ; **अधीरा एम्. टी.** (फलितज्योतिषाचार्ये वराह-मिहिरप्रशस्तिस्वर्णपदकम्, विद्यापीठस्वर्णपदकम्) ; **शिवानन्दबेहेरा** (शास्त्रिव्याकरणे आचार्य टी. यस्. गङ्गाधरनस्मृतिपुरस्कारम् (रु. ५०००/-) ; **श्रीधरनायकः** (विशिष्टाचार्ये वेदभाष्ये श्रीबाबुरावप्यादा-वेङ्कटराजेश्वरीप्यादास्वर्णपदकम्) ; **गिरिजाशङ्करपात्रः** (अद्वैतवेदान्ताचार्ये श्रीमतीशेषरत्नम् प्रो. के. दक्षिणामूर्तिस्वर्णपदकम्, महामहोपाध्यायमहुलपल्लि-माणिक्यशास्त्रिस्वर्णपदकम्, नीलम्राजुवेङ्कटरसिंहराव-नीलम्राजुभानुमतीस्वर्णपदकम्, विद्यापीठस्वर्णपदकम्) ; **अवस्थिशैलेशविजयकुमारः** (शिक्षाचार्ये प्रथमस्थानमधिगत्य आचार्यरामानुजदेवनाथनस्मृति-स्वर्णपदकम्, विद्यापीठस्वर्णपदकम्) ; **सुकान्तप्रामाणिकः** (व्याकरणाचार्ये विद्यापीठस्वर्णपदकम्) ; **पूजाकरः** (मीमांसाचार्ये विद्यापीठस्वर्णपदकम्) ; **सुशान्तभूयाँ** (धर्मशास्त्राचार्ये विद्यापीठस्वर्णपदकम्) ; **साइरामसेट्टि वेङ्कटकोटैयाः** (पुराणेतिहासे विद्यापीठस्वर्णपदकम्) ; **अमीयदासः** (सांख्ययोगाचार्ये विद्यापीठस्वर्णपदकम्) ; **मूल्येविश्वेशविद्याधरः** (शाब्दबोधस्नातके विद्यापीठस्वर्णपदकम्) च ।

विविधोपाधिभाजां छात्राणां संख्या

विद्यावारिधिः — ४६ ; विशिष्टाचार्यः, विशिष्टाचार्यः (शिक्षाशास्त्रम्) — ६९ ; आचार्य, एम्. ए. (शाब्दबोधः), एम्. एस्. सि. (सङ्गणकविज्ञाने), एम्. ए. (हिन्दी), एम्. ए. (आइ. एम्. टि.) — २८८ ; शिक्षाचार्यस्तरे — २७ ; शास्त्री/बी. ए./बी. एस्. सी. /शास्त्री (वेदभाष्यम्) — १९५ ; शिक्षाशास्त्री — १००

दीक्षान्तसमारोहान्ते राष्ट्रियगीतगानम्

वाचस्पत्युपाधिः

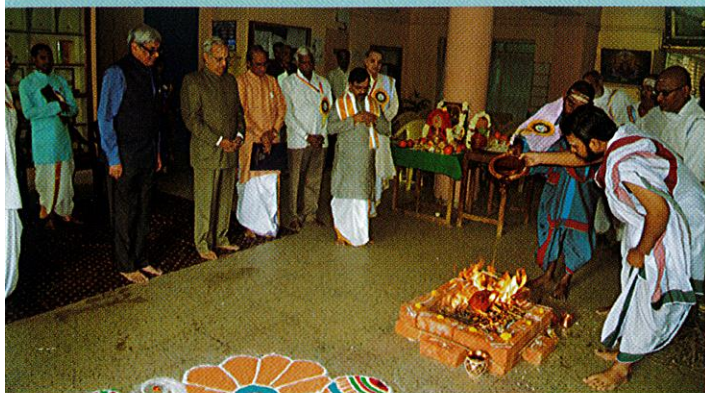
संयुक्तान्ध्रप्रदेशे अनन्तपुरमण्डले १९५१ तमे वर्षे लब्धजन्मानः, विज्ञानाङ्गलस्नातकाः, भारतसंरक्षकप्रशासनसेवकाः, रक्षणाधीक्षकाः (S.P.), विशिष्टसूक्ष्मेक्षिकाविभागस्य (Special Intelligence) उपमहानिरीक्षकचराः (DIG), निगूढायोधनविभागस्य महानिरीक्षक-चराः (IG), आन्ध्ररक्षकमहानिदेशकचराः, महामहिमभारतराष्ट्रपतेः भारतीयरक्षकपदकभाजः, संस्कृतानुरागिणः, उपनिषत्सु ज्ञानस्वरूप-विवेचनमित्यंशे संस्कृते शोधकार्यं सम्पादयन्तः “भगवद्गीता मनकेमि चेबुतोदि” (भगवद्गीता अस्मान् किं वदति ?), शङ्कराचार्य-व्याख्यानसारं केनोपनिषदः आङ्ग्लभाषायां विवेचनम्, कठोपनिषदः

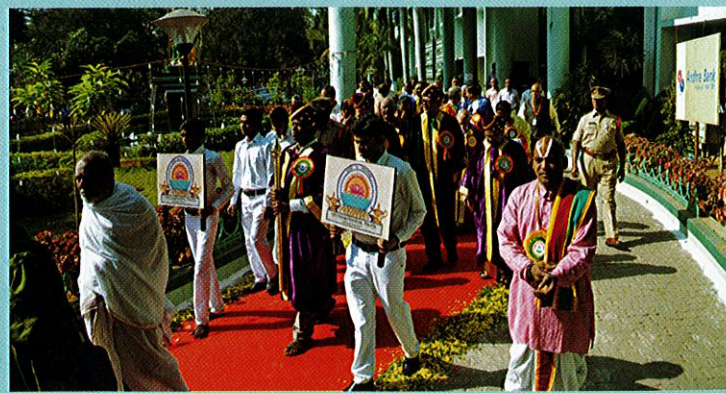
अनुवादः, ईशावास्योपनिषदः आङ्ग्लभाषानुवादः, भगवद्गीतायाः मार्गदर्शिनी (आङ्ग्लभाषायाम्), भारतीयमिति ज्ञानसम्बद्धनिबन्धसम्पुटी, मुण्डकोपनिषदः आन्ध्रव्याख्यानम् इत्येवं ग्रन्थानां रचयितारः भवन्ति डॉ. के. अरविन्दरावमहोदयाः तार्यनिवृत्ताः ऐ. पि. यस्.) ।

१९६८ तमे वर्षे श्रीमतोः शिवलीलाम्मा-बुगगारेड्डिदम्पत्योः पुत्राः, आन्ध्रभाषा-शिक्षाशास्त्रस्नातकाः, शिक्षा-व्याकरण-निरुक्त-वैशेषिक-न्याय-सिद्ध-योग-वेदान्त-ईश-केन-कठ-मुण्डक-माण्डूक्य-ऐतरेय-तैत्तिरीय-ताश्चतर-बृहदारण्यकादिग्रन्थेषु कृतभूरिपरिश्रमाः, “विद्यार्थिजीवितविजय-स्यम्”, “कुटुम्बमुलो एवरितो एला मेलगालि”, “वेदाललो इत्थाश्रमधर्मालु” “दयानन्दसरस्वतीजीवनचरित्रम्” इति ग्रन्थानां प्रणेतारः, त्र्यार्थप्रकाश-मनुधर्मशास्त्र-आयुर्वेदसिद्धान्तरहस्यादिग्रन्थानामनुवादकाः, वेदपण्डित उगादिपुरस्कारः, “दिवाकर्लवेङ्कटावधानिपुरस्कारः”, वेदभाष्यपुरस्कारः, “वेदव्यासपुरस्कारः” इत्येभिः सभाजिताः भवन्ति । मरि कृष्णारेड्डिमहोदयाः ।

एवमेतेषामुपलब्धिविशेषान् अभिलक्ष्य राष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठं दीक्षान्तसमारोहेऽस्मिन् महामहोपाध्याय-वाचस्पत्युपाधिभ्यां व्यभूषयत् । वसरेऽस्मिन् एतेभ्यः विद्वत्प्रवरेभ्यः विद्यापीठपक्षतः शेमुषीपरिवारः अभिनन्दनं विज्ञापयति ।

दीक्षान्तसमारोहारम्भे समनुष्ठितसुदर्शनायागः

दीक्षान्तसमारोहे शैक्षिकभवनतः वेदिकां प्रति शोभायात्रा

द्वादशः अखिलभारतीयसंस्कृतच्छात्रप्रातिभसमारोहः

[३१-०१-२०१८ तः ०३-०२-२०१८]

“वादे वादे जायते तत्त्वज्ञानम्”, “स्पर्धया वर्धते ज्ञानम्” इत्याभाणक-प्रेरणया राष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठपक्षतः प्रतिवर्षमिव ऐषमोऽपि सर्वभारतीयस्तरे अधीयानानां संस्कृतच्छात्राणां प्रातिभविकासार्थं विद्यापीठप्राङ्गणे द्वादशः अखिलभारतीयसंस्कृतच्छात्रप्रातिभसमारोहः “वाक्पतङ्गाय धीयते”, “युवा स्यात्साधु युवाध्यायकः” इति मन्त्रद्वयं सार्थकीकर्तुं बहुविधसांस्कृतिक-शैक्षिककार्यक्रमैर्महता वैभवेन विगतस्य जनवरीमासस्य एकत्रिंशदिनाङ्कात् प्रारभ्य फरवरीमासस्य तृतीयदिनाङ्कं यावत् चतुर्दिनव्यापी समनुष्ठीयत । कार्यक्रमेऽस्मिन् देशस्य विविधेभ्यः राज्येभ्यः प्रायशः षड्विंशतेः (२६) संख्याकानां शिक्षानुष्ठानानां त्रिशतसंख्याकाः (३००) छात्राः भागमगृह्णन् ।

उद्घाटनसत्रम् (३१.०१.२०१८) - समारोहस्यास्य उद्घाटनसत्रं विद्यापीठस्य मुक्ताकाशसभाङ्गणे प्रातः दशवादने प्रारम्भम्, तेन केरलस्थचिन्मयविश्वविद्यापीठस्य लब्धप्रतिष्ठाः कुलपतयः आचार्याः बि. महादेवन्महोदयाः मुख्यातिथिरूपेण तथा च तूरजिल्लायाः जिल्लापालाः पि.एस्.प्रद्युम्नमहोदयाः सारस्वतातिथिरूपेण समुपस्थाय संस्कृतानुरागिणः प्राचोदयन् । सभायाः आध्यक्षं श्रीहृद्दिः कुलपतिभिः आचार्य वी.मुरलीधरशर्माभिः समेताः कुलसचिवाः आचार्य सिहेच्.पि.सत्यनारायणमहोदयाः, सङ्कायप्रमुखा आचार्याः राणिलक्ष्मीनरसिंहशास्त्रिमहाभागाः, तथा अन्ये वरिष्ठाः आचार्याः मञ्जासीना आसन् । सङ्कायप्रमुखानां स्वागतभाषणेन सह, वर्धिपरिषदः संयोजकानां डॉ.भारतभूषणरथानां समारोहोद्देश्यकथनं, मुख्यातिथीनां प्रेरणाप्रदायकमभिभाषणम्, सारस्वतातिथीनां, तृतीयाञ्चाभिभाषणमित्यादयः बहवो कार्यक्रमाः क्रमबद्धतया समचाल्यन्त । कार्यक्रमेऽस्मिन् विद्यापीठस्य वार्तापत्रिका “शेमुषी”, तथा “Ancient Indian science and its relevance to the modern world”, Paniniyoddharanakosa (Vol-iv), आदयः बहुमूल्यग्रन्थाः जिल्लापालमहोदयानां करकमलाभ्यां समुद्घाटिताः । अवसरेऽस्मिन् पण्डितचेरीस्थ-फ्रेञ्च इन्स्टिट्यूट-संस्थायाः श्रेष्ठाः विद्वांसः डॉ.सि.रङ्गनाथन्महोदयाः पाणिनीयोदाहरणकोशाख्यग्रन्थस्य प्रकाशनसम्बन्धि लघु विवरणं समुपास्थापयन् । सत्रान्ते वर्धिनीपरिषदः सहसमायोजकाः डॉ.यशस्विन्याः सर्वेषां कृते धन्यवादान् समुपाहरन् ।

मुख्यातिथीनामभिभाषणे संस्कृतस्य नूतनोदयदिग्वलयः संसूचितः । तेषां मतानुसारं भारतस्य विविधेषु स्थानेषु विद्यमानानां संस्कृतशिक्षानुष्ठानानां पाठ्यक्रमे आधुनिकयुगोपयोगिपाठ्यक्रमाणां सन्निवेशनमनिवार्यमिति याथार्थ्यं मतं प्रतिबिम्बितम् । परन्तु अस्मिन् विषये संस्कृतस्य लब्धप्रतिष्ठबुद्धिजीविभिः सरल-सुबोध्य-समुचितपाठ्यपुस्तकानां निर्माणं कर्तव्यमिति ते अवोचन् । संस्कृतस्य दुर्लभ-नित्यरञ्जित-दुर्बोध्य-समयोचितग्रन्थानां विविधासु भाषासु, विशिष्टतया अन्ताराष्ट्रियभाषायामनुवादः इदानीन्तनसमाजे सापेक्षोऽस्ति । यस्मिन् कर्मणि अस्माकं संस्कृतविद्वज्जनान् विहाय अन्येषां वैदेशिकानामधिकाधिकतया रुचिः दृश्यते । यदा अस्माकं संस्कृति-सभ्यता-शास्त्रपरम्परायामनभिज्ञाः केऽपि जनाः संस्कृते विद्यमानानां ग्रन्थानामनुवादं कुर्वन्ति, तर्हि तत्र परम्परायां बहुधा परिवर्तनमायाति । अतः अभिज्ञानं प्रवृत्तिरेवात्र गरीयसी । तदर्थं संस्कृतविद्वांसः, संस्कृतानुष्ठानान्येव यत्नशीलानि भवेयुः । तत्रापि प्राचीनतायां नवीनमार्गस्योद्भावनं करणीयम् । सर्वत्र परिवर्तनमपेक्ष्यते । इत्येवं बहुधोपदिशन्तः मुख्यातिथयः प्रो.महादेवन्महोदयाः स्वीयाभिमतं प्राचीकटन् ।

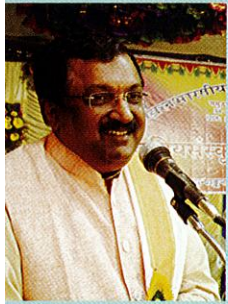

सारस्वतातिथीनां डॉ.प्रद्युम्नमहोदयानामभिभाषणे तु भाषोच्चारणस्य कौशलं समुद्घाटितम् । अन्ताराष्ट्रिय-आंग्लभाषायाः उच्चारणे वैविध्यं वर्तते, किन्तु भारतीयभाषासु तथा नास्ति । अत्र वर्णमालायाः सम्यग्ज्ञानेन यः कोऽपि हिन्दी-तेलुगु-कन्नडादिभाषाणां सम्यगुच्चारणं कृत्वा पठितुं शक्नुयात् । विशिष्टतया सर्वभाषाजनन्याः संस्कृतभाषायाः पठनं तु अतीव सुकरं भवति । उच्चारणाधारेणपि तल्लेखनं सुष्ठु प्रचलति, यदांग्लभाषायां बहुधा कष्टमनुभूयते । डॉ.प्रद्युम्नमहोदयाः भाषायाः वर्णमालाबोधनसामर्थ्यपरिवृंहणार्थं ध्यानावस्थायां मानसेन्द्रिय-संयमार्थं “वर्णमालाशिवपञ्चाक्षरी” मन्त्रस्य जपविषये नवीनं मार्गं निरदिशन् । यथा — ॐ अं ॐ नमः शिवाय अं ॐ, ॐ आं ॐ नमः शिवाय आं ॐ इत्यादि । इत्थं भाषायाः उच्चारणकौशलमाविष्कृत्य ते संस्कृतभाषायां विद्यमानानां ज्ञानराशीनां भूरि प्रशंसामकुर्वन् ।

कुलपतयः आचार्यमुरलीधर्ममहोदयाः अध्यक्षत्वेन समागतानां सर्वेषामतिथीनां कृते धन्यवादान् समर्प्य सर्वेभ्यः भागग्रहीतृप्रतियोगिभ्यः स्पर्धायां सन्नद्धीभवितुं प्रोत्साहनं प्राददन् । तथा च तैः विविधाः व्यवस्थाः सूचिताः याभिः बहिःस्थाः सर्वेऽपि भागग्रहीतारः सर्वविधं सौविध्यमाप्नुं शक्नुयुः ।

उद्घाटनसत्रसमनन्तरमेव “अन्त्याक्षरी”स्पर्धा प्रारम्भा । यत्र प्रायशः पञ्चाशच्छात्राः गमगृहणन् । दिवसेऽस्मिन् सन्धासमये सांस्कृतिककार्यक्रमाणाम् उद्घाटकूपेण रुपतिनगरस्य आरक्षिपदाधिकारिणः अभिषेकमहान्तिमहोदयाः (आइ.पि.एस्.) मुख्यातिथयः सन् । तथा च शिक्षाविभागस्य सङ्कायप्रमुखैः आर्.प्रह्लादजोशिमहोदयैः स्वागतभाषणम् कारि । कार्यक्रमस्य द्वितीयदिवसे तिरुमलतिरुपतिदेवस्थानस्य परियोजनाधिकारिणः श्री एन्. क्तेश्वरावमहोदयाः मुख्यातिथित्वेन समागताः । एवं चतुर्दिन-व्यापिकार्यक्रमेषु स्कृतगीतगानस्पर्धा-एकपात्राभिनय-लोकनृत्यादि पञ्च (५) सांस्कृतिककार्यक्रमास्तथा वेद-मशास्त्र-पुराण-साहित्य-व्याकरणादिविषये भाषणस्पर्धया सह समस्यापूर्तिः, रसप्रश्नः इति षोडश (१३) शैक्षिककार्यक्रमाः समायोजिताः ।

अन्ते फरवरीमासस्य तृतीयदिनाङ्के कविकुलगुरुकालिदाससंस्कृतविश्वविद्यालयस्य कुलपतीनाम् आचार्यश्रीनिवासवर्खेडीमहोदयानां मुख्यातिथित्वे कुलपतीनामाध्यक्ष्ये कुलसचिव-सङ्कायप्रमुख-कार्यक्रमसंयोजकानां समुपस्थितौ स्वस्तिवाचनिकमहोत्सवः समनुष्ठितः । डॉ.चक्रवर्तिरङ्गनाथनमहोदयाः सभाया अस्याः सञ्चालनमकुर्वन् । समारोहसंयोजकः भारतभूषणरथः चतुर्दिनव्यापिकार्यक्रमाणां विवरणमपठत्, सहसंयोजकश्च डॉ.यशश्री सर्वेभ्यः धन्यवादसमर्पणपूर्वकाः कृतज्ञताः न्यवेदयत् । अन्ते राष्ट्रीयगीतेन सभा समाप्ता ।

— विविधासु स्पर्धासु विजेतृणां नामानि —

— अन्त्याक्षरीस्पर्धा —

प्रथमः — कुमार श्रीपद हेगडे, श्री.स्ना.के., कर्णाटकम्
द्वितीयः — कौशिक टी.के.राव, श्री.मा.सि.प्र.सं.म.वि., उडुपि
तृतीयः — अनील् टी.जोशी, श्री.मा.सि.प्र.सं.म.वि., उडुपि
प्रभा शर्मा, रा.सं.वि., तिरुपतिः
सान्त्वना — जोशी शिवम् कुमार योगेश भाइ, ब्र.सं.म.वि., गुजरात

— संस्कृतगीतगानस्पर्धा —

प्रथमः — मुक्ता जोशी, सावित्रीबाई फुले पुने विश्वविद्यालयः, पुने
द्वितीयः — शिल्पा गोपालकृष्णन्, स.सं.म.वि., त्रिपुणितुरा, केरला
तृतीयः — टी.वागधीश्वरी, राष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठम्, तिरुपतिः

— जानपदनृत्यम् —

प्रथमः — राष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठम्, तिरुपतिः, आ.प्र.
द्वितीयः — कविकुलगुरुकालिदाससंस्कृतविश्वविद्यालयः, रामटेक्
म.गा.अन्ता. हिन्दीविश्वविद्यालयः, वार्धा, महाराष्ट्रम्
तृतीयः — राष्ट्रियसंस्कृतसंस्थानम्, राजीवगान्धिपरिसरः, शृङ्गेरी

— साहित्यभाषणस्पर्धा —

प्रथमः — सङ्कर्षणपण्डा, राष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठम्, तिरुपतिः
द्वितीयः — अभिषेक कुमारः, रा.सं.सं., जयपुरम्, राजस्थानम्
तृतीयः — कौशिक टी.के.रावः, श्री.मा.सि.प्र.सं.म.वि., उडुपि,
सान्त्वना — मीना आइ.जे., रा.सं.सं., गुरुवायूर परिसरः, केरला

— व्यायामभाषणम् —

प्रथमः — एस्.अभिक्षा, राष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठम्, तिरुपतिः
द्वितीयः — कोण्डि अनिरुद्ध राममूर्तिः, रा.सं.सं., शृङ्गेरी
तृतीयः — दीपज्योतिदेवः, रा.सं.सं., गुरुवायूर परिसरः, केरला
सान्त्वना — ए.अक्षयकाडलूरु, पूर्णप्रज्ञविद्यापीठम्, वेङ्गलूरु

— व्याकरणभाषणम् —

प्रथमः — श्रीतेजा नन्दनम्, राष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठम्, तिरुपतिः
द्वितीयः — मधुसूदनभट्ट के., पूर्णप्रज्ञविद्यापीठम्, वेङ्गलूरु
तृतीयः — अङ्कितकुमारः, श्रीभ.दा.आ.सं.म.वि., उत्तराखण्डम्
सान्त्वना — रिङ्कुशर्मा, रा.सं.सं., लखनऊ परिसरः, उत्तरप्रदेशः

— वेदभाषणम् —

प्रथमः — किशोर यु.कुल्कर्णी, पूर्णप्रज्ञविद्यापीठम्, वेङ्गलूरु
द्वितीयः — निरञ्जनपुरोहितः, राष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठम्, तिरुपतिः
तृतीयः — श्रीगणेशविश्वेश्वरः, रा.सं.सं., राजीवगान्धिपरिसरः, शृङ्गेरी
सान्त्वना — रूपेशरुद्रकरः, क.कु.गु.का.सं.वि.वि., रामटेक्

— धर्मशास्त्रभाषणम् —

प्रथमः — टाङ्गिराला गङ्गाधरः, श्रीवेङ्कटेश्वरवेदविश्वविद्यालयः, तिरुपतिः
द्वितीयः — प्रभा शर्मा, राष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठम्, तिरुपतिः, आ.प्र.
तृतीयः — माहेश्वरी, रा.सं.सं., राजीवगान्धिपरिसरः, शृङ्गेरी
सान्त्वना — चन्दनमुखर्जी, रा.मि.वि.शै.अ.सं. बेलूरमठम्, कोलकाता

— सांख्यभाषणम् —

प्रथमः — वेदेश नागसाम्पिगे, पूर्णप्रज्ञविद्यापीठम्, वेङ्गलूरु
विपाशा जैन, रा.सं.सं., जयपुरपरिसरः, राजस्थानम्
द्वितीयः — पङ्कजपाण्डे विश्वनाथ एस्.एन्., श्री.मा.सि.प्र.सं.म.वि., उडुपि
तृतीयः — एस्.पी.तेजस्वी, राष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठम्, तिरुपतिः, आ.प्र.

— ज्योतिषभाषणम् —

प्रथमः — बादीराजतन्त्री, श्री.मा.सि.प्र.सं.म.वि., उडुपि
द्वितीयः — विघ्नेश आयर, रा.सं.सं., के.जे.सो.रिसरः, मुम्बई
तृतीयः — अङ्गद पी.एस्., राष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठम्, तिरुपतिः
सान्त्वना — अभिषेकशाण्डिल्यः, म.गा.अन्ता.हिन्दीवि.वि., वार्धा

— पुराणेतिहासभाषणम् —

प्रथमः — भट्ट देवाङ्गः, रा.सं.संस्थानम्, जयपुरपरिसरः, राजस्थानम्
द्वितीयः — जोशी सहदेव प्रवीणचन्द्रः, ब्र.सं.महाविद्यालयः, गुजरात
तृतीयः — हरिप्रसाद एस्., रा.सं.संस्थानम्, राजीवगान्धिपरिसरः, शृङ्गेरी
सान्त्वना — अरविन्दनायकः, रा.सं.विद्यापीठम्, तिरुपतिः, आ.प्र.

— एकाङ्किकास्पर्धा —

प्रथमः — राष्ट्रियसंस्कृतसंस्थानम्, राजीवगान्धिपरिसरः, शृङ्गेरी
द्वितीयः — राष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठम्, तिरुपतिः, आ.प्र.
तृतीयः — सावित्रीबाई फुले पुने विश्वविद्यालयः, पुने

— वेदान्तभाषणम् —

प्रथमः — एस्.पी.तेजस्वी, राष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठम्, तिरुपतिः, आ.प्र.
वीणा चन्द्रन्, राष्ट्रियसंस्कृतसंस्थानम्, गुरुवायूरपरिसरः, केरला
द्वितीयः — लक्ष्मीनारायणनरसिंह हेगडे, श्री.रा.रा.सं.म.पा, कर्णाटकम्
तृतीयः — माहेश्वरी, राष्ट्रियसंस्कृतसंस्थानम्, राजीवगान्धिपरिसरः, शृङ्गेरी

— संस्कृतप्राविधिकस्पर्धा —

प्रथमः — राष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठम्, तिरुपतिः, आ.प्र.
द्वितीयः — क.कु.गु.का.संस्कृतविश्वविद्यालयः, रामटेक्, महाराष्ट्रम्
तृतीयः — राष्ट्रियसंस्कृतसंस्थानम्, राजीवगान्धिपरिसरः, शृङ्गेरी

— मीमांसाभाषणम् —

प्रथमः — वद्रीनाथबल्लारी, पूर्णप्रज्ञविद्यापीठम्, वेङ्गलूरु
द्वितीयः — सुब्रय एच्. जे., रा.सं.संस्थानम्, राजीवगान्धिपरिसरः, शृङ्गेरी
तृतीयः — रविशङ्करशम्भुलिङ्ग हेगडे, श्री.रा.रा.सं.म.पा, कर्णाटकम्
सान्त्वना — ठाकर धावल काश्यप कुमारः, ब्र.सं.महाविद्यालयः, गुजरात

— समस्यापूर्तिस्पर्धा —

प्रथमः — योगिता डि.छात्रे, रा.सं.संस्थानम्, राजीवगान्धिपरिसरः, शृङ्गेरी
द्वितीयः — अरुणकुमारपाण्डे, श्रीसोमनाथसंस्कृतविश्वविद्यालयः, गुजरात
तृतीयः — श्रीहर्षभट्टः, श्री.मा.सि.प्र.सं.महाविद्यालयः, उडुपि, कर्णाटकम्
सान्त्वना — विघ्नेश आयर, रा.सं.संस्थानम्, के.जे.सोमयापरिसरः, मुम्बई

— रसप्रश्नः —

प्रथमः — योगिता डि.छात्रे, कोण्डि अनिरुद्ध राममूर्तिश्च ;
रा.सं.संस्थानम्, राजीवगान्धिपरिसरः, शृङ्गेरी
द्वितीयः — यादव निवृत्ति खण्डुः, अरविन्द नायकश्च ;
रा.सं.विद्यापीठम्, तिरुपतिः, आ.प्र.
तृतीयः — प्रकाश रञ्जन मिश्रः, अरुणकुमारपाण्डे च
श्री.सो.सं. विश्वविद्यालयः, गुजरात

— एकपात्राभिनयः —

प्रथमः — साईश्वरी षडङ्गी, हरिप्रसाद एस्.
रा.सं.विद्यापीठम्, तिरुपतिः, आ.प्र.
द्वितीयः — प्रतीश एन्.अर., गौरीसोन्तवके
राष्ट्रियसंस्कृतसंस्थानम्, गुरुवायूरपरिसरः, केरला
तृतीयः — जोशी प्रफुल्ल के., प्रवीणपाण्डे
श्रीसोमनाथसंस्कृतविश्वविद्यालयः, गुजरात

विजयवैजयन्तीपुरस्कारः — राष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठम्, तिरुपतिः, आ.प्र.

त्रिदिवसीयराष्ट्रियसङ्गोष्ठी

विषय: — “अप्रकाशितवैज्ञानिकसंस्कृतमातृकाः”

[28.11.2017 to 30.11.2017]

सङ्गोष्ठ्याः मौलिकान्युद्देश्यानि अधोलिखितान्यासन् —
ज्ञानिकविषयाधारितमातृकाणां संरक्षणम् ।
नुसन्धितसूनां कृते युगोपयोग्यनुसन्धानार्थं प्रेरणाप्रदानम् ।
ज्ञानिकविषयाधारितमातृकाणां सम्पादनार्थं पुनर्बलनप्रदानम् ।
ज्ञानिकविषयाधारितमातृकाणां समीक्षणम् ।
ज्ञानिकविषयाधारितमातृकाणां लोकलोचनगोचरीकरणमित्यादि ।
टनसत्रम्
हस्य उद्घाटनं २८.११.२०१७ तमे दिनाङ्के प्रातः १०.००
पद्मश्रीरमारजनमुखर्जिसभाङ्गणे राष्ट्रियपाण्डुलिपिमिशनसंस्थायाः
कानामाचार्य वि.वेङ्कटरमणरेड्डिमहोदयानां मुख्यातिथित्वे कुल-
माचार्यमुरलीधरशर्ममहोदयानामाध्यक्ष्ये, कुलसचिवानामाचार्य
पि.सत्यनारायणमहोदयानां सारस्वतातिथित्वेन समायोजि ।
तिथयः प्रो.रेड्डिमहोदयाः राष्ट्रियपाण्डुलिपिमिशनसंस्थायाः
कार्यक्रमान् संवर्ण्य भविष्यद्योजनानां विषये समसूचयन् ।
लेपीनां संग्रहणे, संरक्षणे, सम्पादने च विद्यापीठस्य योगदानविषयं
प्राशंसन् । आगामिकालेषु मातृकाणां संरक्षणार्थं, विविधलिपीनां
ठानार्थं “गुरुकुल”व्यवस्था स्यादिति उद्बोधयन्त इमे
मार्गस्य उद्घाटनमकुर्वन् । अध्यक्षः कुलपतिमहोदयाः विद्या-
संगृहीतानां ३,४१४ संख्याकानां ताडपत्र-कर्गजमातृकाणां
सूचयन्तः, तासां सर्वासामपि अङ्कीकरणार्थम् (Digitisation)
पुनः ।

मातृकाः प्राचीनभारतीयसंस्कृतेः सभ्यतायाश्च रत्नपेटिकाः,
यत्र ज्ञानं विज्ञानञ्च सर्वं सन्निहितमस्ति । तासां सम्पादनं संरक्षणं च
अस्माकं परमं चरमं च कर्तव्यं भवति । अस्मिन् सन्दर्भे देहलीस्थ
-राष्ट्रियपाण्डुलिपिमिशन इति संस्थायाः आर्थिकसहयोगेन
विद्यापीठप्राङ्गणे बहूनां विदुषामनुसन्धितसूनां च मातृकाज्ञान-
विज्ञानसमालोचनपूर्विका “अमुद्रितवैज्ञानिकसंस्कृतमातृकाः”
(The Unpublished Scientific Sanskrit Manuscript)
इति विषयमाधारीकृत्य २८.११.२०१७ दिनाङ्कात् ३०.११.
२०१७ दिनाङ्कं यावत् त्रिदिवसीया राष्ट्रियसङ्गोष्ठी समायोजिता ।

सभायाः संयोजकाः डॉ.टि.एस्.आर्.नारायणमहोदयाः सर्वोदो
विदुषः स्वागतवचोभिरभ्यनन्दन् । सभान्ते डॉ.श्रीराम ए.एस्.
महोदयः धन्यवादमज्ञापयत् ।

त्रिदिवसव्यापिन्याम् अस्यां सङ्गोष्ठ्यां दश सत्राणि सञ्चालि-
तानि । तेषु क्रमशः आचार्य एम्.एल्.नरसिंहमूर्ति-आचार्य-सूर्य
नारायणभट्ट-आचार्य जि.एस्.आर्.कृष्णमूर्ति-आचार्य के.
सूर्यनारायण-आचार्य ए.श्रीपादभट्ट-आचार्य शुकब्रह्म-श्रीनिवास
सोमयाजि-आचार्यसत्यनारायणाचार्य-डॉ.के.गणपतिभट्ट-डॉ.सि.
रङ्गनाथन-आचार्यके.इ.देवनाथनप्रमुखाः सत्राध्यक्षा आसन् ।
प्रायशः राष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठस्य सप्तदश (१७), वहिस्थाश्च
अष्टादश (१८) विद्वद्वरेण्याः स्वीयानि बहुमूल्यानि पत्राणि
समुपास्थापयन् ।

न्यायकलानिधि-न्यायमुक्तावली-अद्वैतवेदान्तमुद्रितमातृका-
पदयोजना-योग्यानुपलब्धिवाद-मेघमालामञ्जरी-पुरुषकारमीमांसा-
षष्ठ्यर्थदर्पण-न्यायनक्षत्रमाला-सवितुरुदयास्तमय-प्राचीनभारतीय-
कृषिविज्ञान-बृहत्संहितोक्तवैज्ञानिकांश-मुहूर्तविधानकृषिविज्ञान-
सिद्धान्तसुन्दर-पैप्पलादसंहिता-शाब्दिकचिन्तामणि-वर्णक्रमविचार-
शिवगीतातात्पर्यप्रकाशिकास्थ-जीवोत्पत्तिविज्ञान-काणाद
सिद्धान्तचन्द्रिकाव्याख्या-विदग्धमाधुरीकाव्यसमीक्षा-घेरण्ड
संहितास्थाचिकित्साविज्ञान-आत्रेयरामानुजाचार्यविरचित-
न्यायकुलिशग्रन्थ-चक्रकविप्रणीतद्रौपदीपरिणयचम्पू - अरुणाधि-

कुलपति-कुलसचिवाभ्यां सम्मानिताः वि.वेङ्कटरमणरेड्डिमहोदया

करणविचार-वैद्यसंग्रह-गीतगोविन्दस्थाध्यात्मिकता-गीतशङ्करस्य अप्रकाशितमातृका-मातृकासम्पादनविधि-वैज्ञानिकदिग्दर्शिका इत्यादि-
विषयान् आधारीकृत्य विशदचर्चाः विद्वन्मण्डलीषु प्रचलिताः । एवमायुर्वेदे, व्याकरणे, साहित्ये, पुराणे, कृषिविज्ञाने, मीमांसायाम्, योगे,
ज्योतिषे, न्याये, वेदान्ते अन्येषु च दर्शनेषु विद्यमानानामप्रकाशितमातृकाणाम् अन्तर्निहितवैज्ञानिकरहस्यमत्र सर्वैः समुदघाटि ।

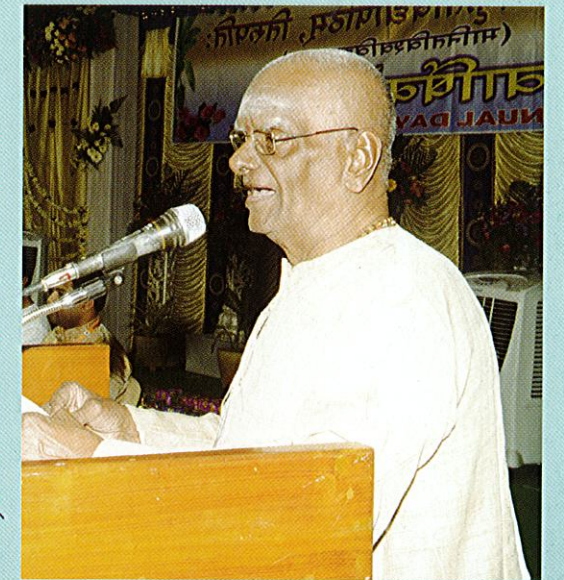
समापनसमारोहः

सङ्गोष्ठ्याः अस्याः समापनसमारोहः ३०.११.२०१७
दिनाङ्के आयोजितः । कुलपतीनामाध्यक्ष्ये आयोजितेऽस्मिन् सत्रे
भारतसर्वकारस्य वैज्ञानिकोपदेष्टृचराः (Former Scientific
Advisor to Govt. of India) आचार्याः एस्.वि.राघवन्महोदयाः
मुख्यातिथिपदवीं निरवहन् । कुलसचिवाः आचार्य सि.एच्.पि.
सत्यनारायणमहोदयाः मुख्यातिथीनां परिचयं प्रास्तुवन् । सभारम्भे
संयोजकः डॉ.टि.एस्.आर्.नारायणमहोदयः अतिथीनां स्वागतमन्ते
च डॉ.श्रीराम ए.एस्. धन्यवादसमर्पणमकरोत् । समापनसमारोह-
सत्रस्यास्य सञ्चालकाः डॉ.चक्रवर्तिरङ्गनाथनमहोदया आसन् ।

वार्षिकदिनोत्सवः

Annual Day Celebration

विद्यापीठस्य वार्षिकदिनोत्सवः ०६.०२.२०१८ तमे दिनाङ्के विविध-
सांस्कृतिकार्यक्रमैस्सह समन्वतिष्ठत । समारोहेऽस्मिन् अनन्तपुरस्थ-श्रीकृष्ण-
देवरायविश्वविद्यालयस्य सेवानिवृत्ता आचार्याः श्रीशलाक रघुनाथशर्ममहोदयाः
मुख्यातिथिपदं व्यभूषयन् । कुलपतीनाम् आचार्य वी.मुरलीधरशर्ममहोदयानामाध्यक्ष्ये
समायोजितेऽस्मिन् समारोहे विद्यापीठस्य विविधशैक्षिक-सांस्कृतिक-क्रीडा-
सम्बद्धस्पर्धासु विजेतृभ्यः छात्रेभ्यो मुख्यातिथयः कुलपतयश्च पुरस्कारान् व्यतारिषुः ।
सर्वोत्तमशैक्षिकस्पर्धालुरूपेण आचार्यस्तरे आचार्यद्वितीयवर्षस्य छात्रः
श्रीअरविन्दनायकः “विजयवैजयन्ती” तथा च आचार्यप्रथमवर्षस्य छात्रा श्रीतेजनन्दनम्
“वनितावैजयन्तीम्” स्वीयकीर्तिपेटिकायां समयोजयताम् ।

विद्यापीठप्राङ्गणं प्रति राज्यमन्त्रिणां डॉ.सत्यपालसिंहमहोदयानां समागमः

भारतसर्वकारस्य मानवसंसाधनविकासमन्त्रालयस्य राज्यमन्त्रिणः डॉ.सत्यपालसिंहमहोदयः विद्यापीठपरिदर्शनार्थं गतमार्चमासस्य मदिनाङ्के (०१.०३.२०१८) समागच्छन् । विद्यापीठपक्षतः तेषां भव्यसंवर्धनेन सह स्वागतसमारोहस्तथा च परिसराध्यापक-चारिभिस्सह पारस्परिकभावविनिमयसभा समायोजिता, यत्र मान्याः राज्यमन्त्रिणः संस्कृतभाषायाः गरिमाणं बहुधा प्रास्थापयन् । कृतविश्वविद्यालये पण्डितसमवाये आत्मानं लब्ध्वा स्वजीवनं धन्यं मत्वा “परजन्मनि संस्कृतपरिवारे मम जन्म भवतु” इति मानसोत्कण्ठां प्रकट्यकुर्वन् । आगामिपञ्चाशद्वर्षेभ्योऽनन्तरं सर्वत्र विश्वे संस्कृतस्यैव प्रभावो भविष्यतीति ते दृढमवदन् । वैदिकपण्डितनिकवैज्ञानिकयोर्मध्ये हस्तमेलनेनैव नवनवोन्मेषाः भविष्यन्ति तथा च संस्कृतसंस्कृत्योः विकासेन सह विश्वस्तरे तयोः प्रतिष्ठा स्यतीति ते प्राबोधयन् । एतदर्थं सर्वभारतीयस्तरे एकस्य संस्कृतकेन्द्रीयविश्वविद्यालयस्य तथा चान्यस्य वैदिककेन्द्रीयविश्वविद्यालयस्य स्थापनं ते यतमानास्सन्तीत्यपि उदघोषयन् । स्वागतसभायां विद्यापीठस्य कुलपतयः आचार्याः वि.मुरलीधरशर्ममहोदयः मन्त्रिवर्याणां कृतानुरागस्य प्रशंसां कृत्वा विद्यापीठस्य बहुविधप्रगतिमूलककार्यक्रमाणां विवरणं समुपस्थाय विद्यापीठस्य सम्पूर्णवातारणं कृतमयमेवास्तीति व्यक्त्यकुर्वन् । सभान्ते शैक्षिकसङ्कायप्रमुखाः आचार्याः आर्.एल्.एन्.शास्त्रिमहोदयः धन्यवादान् व्यतानिषुः । डॉ.वेङ्कटेश्वरविश्वविद्यालयस्य कुलपतिचरौ आचार्य सन्निधानं सुदर्शनशर्म-आचार्य काई.देवनाथनमहोदयौ, अन्ये च सर्वेऽपि वरिष्ठाः आचार्याः, उपाचार्याः, सहाचार्याः, कर्मचारिणः उपस्थाय सभाशोभामवर्धयन् । संस्कृतबालकेन्द्र-योगाभ्यास-आइ.सि.टि.-कृतविज्ञानप्रदर्शनीकेन्द्राणां प्रायोगिककार्यक्रमान् दृष्ट्वा मान्यमन्त्रिणः बहुधा प्रमुदिता आसन् । माननीयानां तेषां स्वागताभिनन्दनसन्दर्भे एकपञ्चरत्नमालिकैका उपहाररूपेण विद्यापीठपक्षतः प्रदत्ता । यथा —

संस्कृतस्य संस्कृतेऽथ भारतस्य रक्षक ! सत्यपालसिंहमन्त्रिवर्य ! धीमते मुदा ।
आगतं महात्मने ब्रुवद्ब्रुवा शुभं तव संस्कृतस्य पीठमद्य धन्यधन्यतां गतम् ॥ १ ॥
अद्ययानवद्ययार्यसंविदा विराजतो मान्य ! ते सदागमेन भूरि भूरि शोभते ।
दितं प्रमोदितं सुनन्दितं विलोक्यते छात्रशिक्षकैस्सदा च पीठमद्य शोभते ॥ २ ॥
दवेदिभिस्सदा प्रदीपितो हृदा भवान् भारते नरेन्द्रमोदिलक्ष्यसिद्धये रतः ।
न्त्रिवर्य ! मन्त्रणेन वर्धितं च तेऽधुना भारतीयशासनं पुरोगतं पुरोगतम् ॥ ३ ॥
गक्षकप्रशिक्षणैश्च शोधकार्यचिन्तनैस्संस्कृतस्य रक्षणैश्च संस्कृतेः प्रवर्धिनी ।
वर्वाष्ट्रसम्पदा प्रशोभतां विराजतां ज्ञानराशिरुत्तमः प्रसार्यतां विसार्यताम् ॥ ४ ॥
प्रायुषा सुमेधया समज्ञया हि ते सदा सत्यनिष्ठपालनेन सिंहशौर्य ! मन्त्रणैः ।
तुमूर्तिरुत्तमा प्रमोदशालिनी मही राजतां विराजतां प्रफुल्लयतां प्रवर्धयताम् ॥ ५ ॥

न्तः पश्यन्ति रश्मिभिः - ऋग्वेदः १.१३२.३ :: (The wise) see (everything) inside with the rays of knowledge.

डॉ.रमेशपोखरियालनिशङ्कमहोदयानां विद्यापीठप्राङ्गणे पदार्पणम्

उत्तराखण्डराजस्य भूतपूर्वमुख्यमन्त्रिणः, लोकसभासदस्याः डॉ.रमेशपोखरियालनिशङ्काः गतमार्चमासस्य अष्टमदिनाङ्के (०८.०३.२०१८) विद्यापीठप्राङ्गणं प्रति समागत्य सर्वानन्वगृह्णन् । विद्यापीठस्थ-विज्ञानप्रदर्शनीकेन्द्र-लिपिविकासप्रदर्शनीकेन्द्र-पुस्तकालय-प्रशासनभवन-योगमन्दिर-आइ.सि.टि.प्रयोगशाला-अन्तर्द्वारिकक्रीडाङ्गणादिस्थलानि प्रपश्यन्तः महान्तमानन्दमन्वभवन् तथा च आचार्यरमारञ्जनमुखर्जीसभाङ्गणे समायोजितायां स्वागतसभायां सर्वान् संस्कृतस्य वरिवस्याविषये प्राबोधयन् । डॉ.पोखरियालमहोदयः उत्तराखण्डराज्ये संस्कृतं द्वितीयराज्यभाषात्वेन संस्थापयितुं प्रमुखां भूमिकां निरवहन् । विद्यापीठस्य कुलसचिवानामाचार्य सि.एच्.पि. सत्यनारायणमहोदयानां स्वागतवचोभिः डॉ.पोखरियालमहोदयः संस्कृतस्य विकासाय शोधच्छात्राणां मुख्यभूमिका स्यादित्यवदन् । यदि कश्चन सम्यङ्मार्गेण सम्यज्ज्ञानेन च सम्प्रेरितो भवेत्तर्हि विश्वस्मिन् विश्वे भारतस्य प्रतिष्ठा नूनं वर्धयेतेति तेषामाशयः प्रकटीकृतः । सभायां साहित्यविभागस्याचार्याः श्रीवेङ्कटेश्वरविश्वविद्यालयस्य भूतपूर्वकुलपतयः आचार्याः सुदर्शनशर्ममहोदयः डॉ.रमेशमहोदयानां भूरिशः प्रशंसां कृत्वा देशे विद्यमानेषु सर्वेषु संस्कृतानुष्ठानेषु तिरुपतिराष्ट्रियसंस्कृतविश्वविद्यालय एव केन्द्रीयविश्वविद्यालयस्य स्तरं प्राप्तुमर्हति इति दृढं प्रावोचन् । अन्ते विद्यापीठस्य शैक्षिकसङ्कायप्रमुखाः आचार्याः आर्.एल्.नरसिंहशास्त्रिमहोदयः धन्यवादसमर्पणमकुर्वन् । अन्येऽपि वरिष्ठाः आचार्याः आचार्य एम्.एल्.एन्. मूर्तिमहोदयः, आचार्य जे.रामकृष्णमहोदयः, आचार्य जि.एस्.आर्. कृष्णमूर्तिमहोदयः, आचार्य ओ.रामलालशर्ममहोदयः, आचार्य काई.देवनाथनमहोदयः, आचार्यश्रीपादभट्टमहोदयः अन्ये च सर्वेऽप्यध्यापकाः, अध्यापिकाश्च समुपस्थिता आसन् ।

छात्रावासदिवससमारोहः Hostel Day Celebration

विद्यापीठस्य परिसरे अष्टौ छात्रावासाः विद्यन्ते (बालकानां कृते पञ्च, बालिकानां कृते त्रयः), यत्र सार्धैकसहस्रच्छात्राः निवसन्ति । प्रतिवर्षमिव ऐषमोऽपि श्रीएस्.वि.रघुनाथाचार्य- मुक्तसभाङ्गणे ०७.०२.२०१८ तमे दिनाङ्के छात्राणां विविध-सांस्कृतिकशैक्षिककार्यक्रमैस्सह छात्रावासमहोत्सवः पर्यपाल्यत । महोत्सवेऽस्मिन् मुख्यातिथिरूपेण श्रीवेङ्कटेश्वरविश्वविद्यालयस्याधि-शिक्षकाः (Rector) श्री यम्.भास्करमहोदयः मुख्यातिथिपदं

व्यभूषयन् तथा च विद्यापीठस्य कुलपतयः आचार्य वि.मुरलीधरशर्ममहोदयः आध्यक्ष्यं निरवहन् । छात्राणां प्रातिभविकासार्थं विविधाः शैक्षिक-सांस्कृतिकस्पर्धाः सन्दर्भेऽस्मिन् सञ्चालिताः, भागग्रहीतृणां विजेतृणां कृते पुरस्कारा अपि प्रदत्ताः । बालिकानां “रङ्गोली”स्पर्धा तु अतीव चित्ताकर्षिणी आसीत् ।

अपृणन्तमभि सं यन्तु शोकारु - ऋ.१.१२५.७ :: May grief, wailing (etc) fall from all sides to the non-giver

News గ్రాండ్స్ of Media on University

సంస్కృతంలోకి ఉత్తమ సంస్కృతం కేంద్ర మంత్రి సత్కారం... విశాలాంధ్ర

సంస్కృతం విశ్వంలో జీవభావ

ఉత్తరాఖండ్ మాజీ సీఎం రమేష్ పోక్రియల్... విశాలాంధ్ర

సంస్కృతం అమృత భావ

విశాలాంధ్ర... సంస్కృతం అమృత భావ

సంస్కృతం అమృత భావ

విశాలాంధ్ర... సంస్కృతం అమృత భావ

"VASUDHAIVA KUTUMBAKAM" Sanskrit only the language lives for ever

SKYLINE... విశాలాంధ్ర

సంస్కృతం అమృత భావ

సాక్షి... సంస్కృతం అమృత భావ

సంస్కృతం అమృత భావ

సాక్షి... సంస్కృతం అమృత భావ

ఈనాడు... సంస్కృతం అమృత భావ

ఆంధ్రజ్యోతి... సంస్కృతం అమృత భావ

సంస్కృతం అమృత భావ

ఈనాడు... సంస్కృతం అమృత భావ

సంస్కృతం అమృత భావ

సాక్షి... సంస్కృతం అమృత భావ

విశాలాంధ్ర... సంస్కృతం అమృత భావ

ఆంధ్రజ్యోతి... సంస్కృతం అమృత భావ

సంస్కృతం అమృత భావ

ఈనాడు... సంస్కృతం అమృత భావ

సంస్కృతం అమృత భావ

సాక్షి... సంస్కృతం అమృత భావ

విశాలాంధ్ర... సంస్కృతం అమృత భావ

ఆంధ్రజ్యోతి... సంస్కృతం అమృత భావ

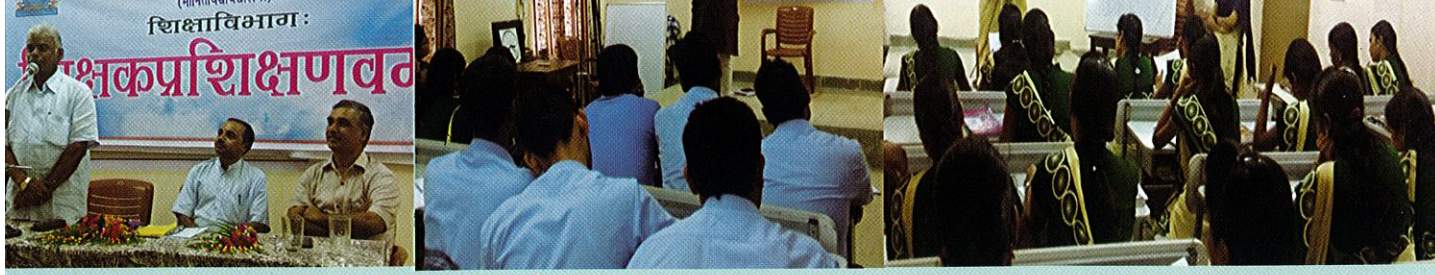
సంస్కృతం అమృత భావ

ఈనాడు... సంస్కృతం అమృత భావ

సంస్కృతం అమృత భావ

సాక్షి... సంస్కృతం అమృత భావ

शिक्षकप्रशिक्षणवर्गः

विद्यापीठस्य शिक्षाशास्त्रविभागे अध्ययनरतानां शिक्षाशास्त्र-शिक्षाचार्यच्छात्राणां संस्कृताध्यापनकौशलविकासार्थं २३.११.१७ दिनाङ्कात् ०३.१२.२०१७ दिनाङ्कं यावत् शिक्षाशास्त्रभवने “शिक्षकप्रशिक्षणवर्गः” समचाल्यत । वर्गेऽस्मिन् कुलपतिसमेताः शिक्षाविभागस्य वरिष्ठा अध्यापकाः बाह्यानुष्ठानेभ्यस्समागता विद्वांसश्च प्राशिक्षयन् । योगः, संस्कृतसम्भाषणशिविराणि, व्याकरणे कतिः, कर्तरि कर्मणि भावे च प्रयोगविधिः, शतृ-शानच्प्रत्ययौ, तव्यदनीयर्-प्रत्ययौ ; भाषाशिक्षणपद्धतयः, पत्राभ्यासः, संस्कृतभाषण-लेखन-पठन-श्रवणकौशलानां विकासः, भाषाक्रीडा इत्यादयो विषयाः अत्र पाठिताः । एतदतिरिच्य संस्कृतद्वारा राजिकपरिवर्तनम्, सर्वात्मना समर्पणभावः, संस्कृतसेवा, आत्मविश्वासः, कार्यविकासः, शिशोः मातृभाषाधिगमः, हिब्रुकथा, अक्षरीयचिन्तनम्, इत्यादीनि नैतिकमूल्यान्यपि प्राबोध्यन्त । रसप्रश्नः, गीतस्पर्धा, भाषणस्पर्धा इत्यादयोऽपि वर्गस्यास्य आकर्षकविषयाः आसन् । संस्कृतभारत्याः सम्भाषणसन्देशपत्रिकासम्पादकाः श्रीजनार्दनहेगडेमहोदयाः, संस्कृतभारत्याः कर्णाटकप्रदेशप्रमुखाः आसमहोदयाः, संस्कृतभारत्याः संघटनमन्त्रिणः श्रीसत्यनारायणाचार्याः ; संस्कृतभारत्याः गुण्डुरजनपदप्रमुखाः रमणमूर्तिमहोदयाः, गुण्डुरजनपदस्य शैक्षिकप्रमुखाः नरसिंहाचार्याः तथा च विद्यापीठशिक्षाविभागस्य डॉ.कादम्बिनी-डॉ.चन्द्रशेखरसमेताः इतरेऽप्यध्यापकाः तत्र प्राध्यापनं व्याख्यानानि अकुर्वन् । कर्णाटकप्रान्तीया रेवतीनाम्नी भगिनी दशदिनानि यावत् आदर्शशिविरं समचालयत् । किरणभट्टः, अश्वरः, नन्दनभट्टश्चादयः विद्यापीठस्य शोधच्छात्राः संस्कृतसम्बद्धवस्तूनां प्रदर्शनमकुर्वन् । वर्गस्यास्य संयोजकाः डॉ.एस्. मुरलीधररावमहोदया आसन् ।

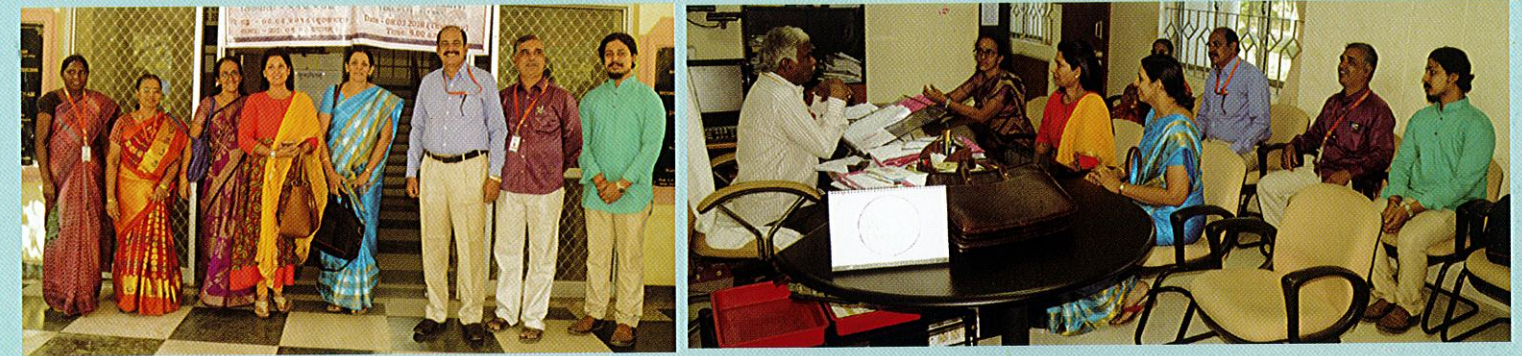
अथ द्युमन्तो वि वसन्तु विप्राः - अथर्ववेदः ४.१.५ :: Let the learned live being replendent.

हस्तशिल्पप्रशिक्षणवर्गः

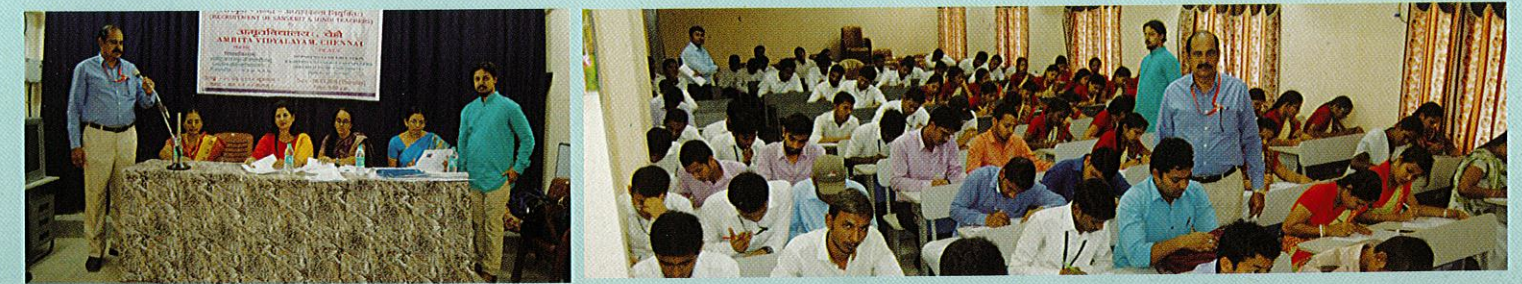

शिक्षाशास्त्रविभागे अधीयानाश्छात्राः प्रतिवर्षमध्यापनाभ्यासार्थं विविधेषु विद्यालयेषु गत्वा दृश्य-श्रव्योपकरणैः छात्रान् प्रबोधयन्ति । एतेन तेषां पठनपाठनविधीनां कौशलविकासेन सह अधिगमस्तरेष्वपि गुणवत्ता सम्पद्यते । अस्मिन् सन्दर्भे छात्राः कथं स्वीयप्रयासेन पाठ्यसामग्रीणां निर्माणं कर्तुं प्रभवेयुरिति मनसि निधाय शिक्षाशास्त्रविभागपक्षतः अस्मिन् शैक्षिकवर्षे (२०१७-१८) March मासस्य १३ दिनाङ्कात् २३ दिनाङ्कं यावत् हस्तशिल्पप्रशिक्षणवर्गः एकः समायोज्यत । वर्गेऽस्मिन् Srividya Wonder Kids विद्यालयस्य प्रधानाध्यापिका एन्.हेमलतामहोदया आगत्य विविधानि शिक्षणोपयोगिनि वस्तूनि निर्मातुं प्रशिक्षणं प्रादात् । अस्य वर्गस्य संयोजकाः आसन् शिक्षाविभागस्य सहाचार्याः डॉ.यस्.मुरलीधररावमहोदयाः ।

परिसरनियुक्तिः (Campus Recruitment)

विद्यापीठस्य शिक्षाविभागे शिक्षाशास्त्र-शिक्षाचार्य-विशिष्टाचार्य-विद्यावारिध्याद्युपाधिमधिगच्छतां छात्राणां हिन्दी-संस्कृताध्यापकरूपेण नवनियुक्त्यर्थं चेन्नैनगरस्थेन अमृतविद्यालयेन परिसरनियुक्तिकार्यक्रमं समचालयत् । कार्यक्रमस्य संयोजकत्वेन डॉ.आर्. चन्द्रशेखरमहोदया नियुक्ता आसन् । तत्र हिन्दीभाषायां दश पदानां तथा च संस्कृते एकस्य पदस्य कृते साक्षात्कारादिस्समभवत् । चयनप्रक्रियायां स्तरत्रयमासीत् । यथा — लिखितपरीक्षा, अध्यापनकौशलप्रदर्शनम्, साक्षात्कारश्च । प्रायशः द्विशतं (२००) छात्राः अस्यां चयनप्रक्रियायां भागमगृह्णन् । तेषु शिक्षाशास्त्रद्वितीयवर्षस्य छात्राः क्रमशः संस्कृते “वेदप्रिया”, हिन्दीभाषायां “डी.दुर्गालक्ष्मीः”, “भाग्यश्रीविश्वालः”, “धर्मरञ्जनदाशः”, “रूपसी प्रधानः” च नियुक्ता अभूवन् ।

इमां धियं सातये तक्षताः नः - ऋग्वेदः ३.५४.१७ :: Frame this our hymn for our welfare.

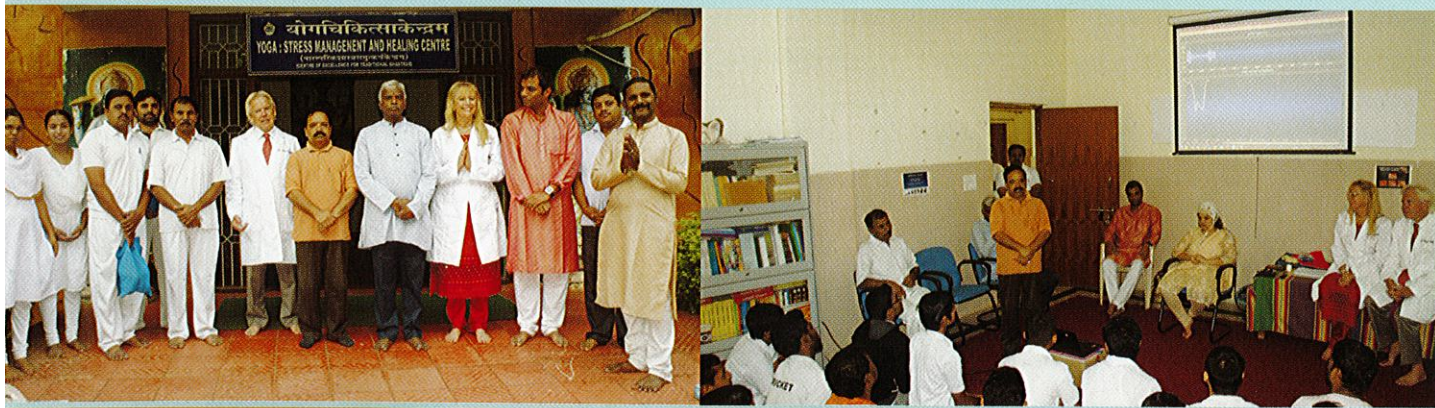
सर्वोत्तमध्यानाभ्यासः तथा EEG मस्तिष्कमापनानुसन्धानम् [Transcendental Meditation & EEG Brain Mapping Research] (November & December, 2017)

“योगश्चित्तवृत्तिनिरोधः” इत्युच्यते । मनसः गतिशीलतां स्वायत्तीकर्तुं योग एव प्रधानमार्ग इति विशेषज्ञाः प्रवदन्ति । एतदर्थमष्टाङ्गानि साकं प्राचीनमुनिभिराविष्कृतानि । यथा — “यम-नियम-आसन-प्राणायाम-प्रत्याहार-धारणा-ध्यान-समाधयोऽष्टाङ्गानि” (यो.सू. २९) । चित्तसंयमनार्थं महर्षिर्महेशयोगिमहोदयाः भावातीतध्यानम् (Transcendental Meditation) इति नवीनवैदिकसोपानं प्रादर्शयन् यानमिदं मन्त्रध्यानमित्यपि वक्तुं शक्यते । प्रतिदिनं वारद्वयं पञ्चदशनिमेषा अथवा विंशतिनिमेषाः नेत्रे निमील्य कस्याप्येकस्य मन्त्रस्य असोच्चारणं प्रक्रियायामस्यां क्रियते । अनेन मनसः शान्तिः, एकाग्रता, स्पष्टता, मस्तिष्कविश्रान्तिः, आन्तरिकक्रियासु परिवर्तनम्, साहः, उद्वेग-व्याकुलता-क्रोध-जडता-उच्चरक्तचापादिविकाराणां प्रशमनं, भावनायां स्थिरता, रचनात्मकता, प्रसन्नता, ग्राह्यबुद्धिशीलता इत्यादयो बहवो लाभाः भवन्ति । एतत्सर्वं मनसि निधाय तिरुपतिस्थराष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठ-नेदरलैण्ड-संयुक्तराष्ट्रमेरिकास्थ-महर्षिवैदिकविश्वविद्यालययोः संयुक्ताध्यवै विश्वविद्यालयस्य वरिष्ठाचार्याणां परामर्शानुसारेण ताराष्ट्रियख्यातिसम्पन्नानां वैज्ञानिकानां सहयोगेन मन्त्रध्यानमाध्यमेन मस्तिष्कतरङ्गेषु स्थैर्यं सम्पादयितुं मासद्वयात्मिका (November & December, 2017) प्रायोगिककार्यशाला समायोजिता । कार्यशालाया अस्याः मुख्यं लक्ष्यद्वयमासीत् ।

(१) संस्कृताध्ययनेन मनसः, स्मृतिशक्तेश्च विकासस्सम्भवतीति प्रमाणीकरणम् ।

(२) सर्वोत्तममन्त्रध्यानप्रक्रिया मस्तिष्कस्थावृत्तितरङ्गाणां नियन्त्रणं कृत्वा नैरन्तर्येण मानसिकोद्विग्नतां (Mental Stress) दूरीकृत्य तत्प्रबोधदक्षतां (Cognitive ability) तथा च परिपक्वसफलतायाः बीजं समुद्घाटयतीति निर्धारणम् ।

एतदक्षिलक्षीकृत्य गवेषकाः विद्यापीठस्य विंशत्यधिकैकशतच्छात्रान् प्रयोगार्थं स्वीकृतवन्तः । समागताः मन्त्रध्यानविज्ञाः विद्वांसः चित्तान् ध्यानाभ्यासप्रक्रियाः प्राबोधयन् । तदाधारेण च अशीतिसंख्याकाः छात्राः मासद्वयं यावत् प्रत्यहं वारद्वयं मन्त्रध्यानमकुर्वन् । ते The NeXus 10 (A Bio-feedback or Neuro-feedback Device) द्वारा EEG (Electroencephalogram) इति मस्तिष्कस्थवैद्युतीयतरङ्गमापनं तथा च सामान्यस्नायुसम्बन्धिमनोवैज्ञानिकपरीक्षाश्च अक्रियन्त । परीक्षाप्रक्रियासु महर्षिवैदिकविश्वविद्यालयस्याचार्याः डॉ.सिन्धियाअलरिक अरेनाण्डरप्रमुखास्तथा विद्यापीठस्य सांख्ययोगविभागाध्यक्षाः डॉ.डिज्योतिमहाभागाः, शाशास्त्रसङ्कायप्रमुखाः आचार्याः डॉ.प्रह्लाद आर.जोषीमहोदयाः परीक्षा आसन् । परीक्षणानन्तरं छात्राणां मस्तिष्कनियन्त्रणविषये बहुधा त्रासोऽवलोकितः । एतादृशप्रायोगिकानुसन्धाने योगविभागस्याध्यापकाः डॉ.राजेन्द्ररेड्डीमहोदयाः, श्रीलक्ष्मीनारायणमहोदयाः, अन्याश्च कालिकाध्यापिकाः समुपस्थाय भावातीतध्यानसमनुष्ठाने साहाय्यमकुर्वन् । आगामिवर्षेषु एतादृश- ध्यानक्रियायाः प्रचारप्रसारे मद्विद्यापीठं प्रमुखां भूमिकां निर्वक्ष्यतीति कुलपतयः, कुलसचिवाः, योगविभागस्य सर्वेऽप्यध्यापकाः अध्यापिकाश्च वैदिकविश्वविद्यालयेन सह मिलित्वा शिवसङ्कल्पमकुर्वन् ।

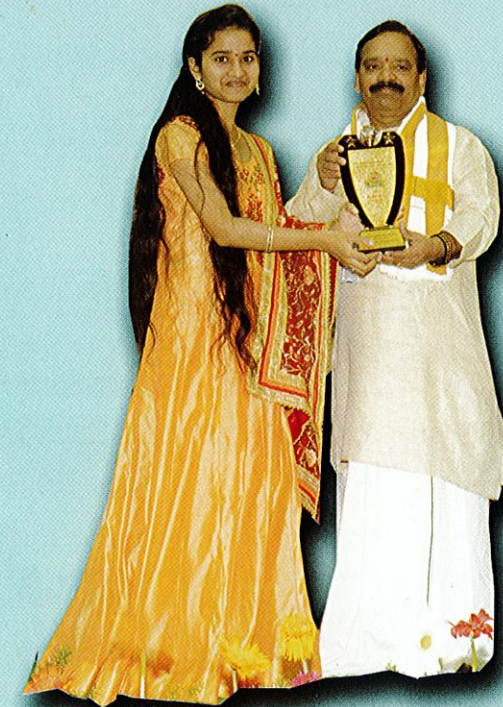
रुं नो लोकमनु नेषि विद्वान् - अथर्ववेदः १९.१५.४ :: The learned takes us to the vast world of knowledge.

विविधपरिषदां वार्षिकविवरणम्

वाग्वर्धिनीपरिषत्

“वाक्पतङ्गाय धीयते” इति श्रुतिप्रेरिता वाग्वर्धिनीपरिषत् छात्रेषु संस्कृतसम्भाषणकौशलविकासार्थं शास्त्रेषु च पाठवतां सम्पादयितुं प्रतिवर्षं विविधान् कार्यक्रमान् सञ्चालयति । अस्मिन् शैक्षिकवर्षेऽपि परिषदियं ३०.०८.२०१७ तमे दिनाङ्के समुद्घाटनसमनन्तरमेव आवर्षं त्रयोदश (१३) साप्ताहिककार्यक्रमान् अन्वतिष्ठत् । एतदतिरिच्य २१.०२.२०१८ तमे दिनाङ्के “मातृभाषादिवसः” तथा च भारतमानवसंसाधनविकासमन्त्रालयनिर्देशक्रमेण सितम्बरमासस्य प्रथमदिनाङ्कात् प्रारभ्य पञ्चदशदिनाङ्कं यावत् “स्वच्छतापखवाडा” इति नाम्ना कश्चन विशेषकार्यक्रमः आयोजितः । सन्दर्भेऽस्मिन् “What can I do for a clean India ?” इति विषयमाधारीकृत्य निबन्धलेखनस्पर्धा, ‘Health & Hygiene is the real wealth’ इति विषये भाषणस्पर्धाऽपि समचालि । कालिदाससमारोहमुपलक्ष्य कालिदासकवितापाठः, कालिदाससाहित्यभाषणस्पर्धा ; राज्यस्तरीयस्पर्धाः, रामचन्द्रमिशनपक्षतः निबन्धलेखनस्पर्धाः, संयुक्तराष्ट्रमेरिकातः समागतानां स्वामि-ईश्वरानन्दमहोदयानां भगवद्गीताम् उद्दिश्य विशिष्टं व्याख्यानम्, विद्यापीठस्य वार्षिकशैक्षिकस्पर्धाः परिषदः आकर्षककार्यक्रमा भवन्ति । परिषत्पक्षतश्चिताः छात्राः विद्यापीठाद्वहिरपि विविधासु स्पर्धासु भागं गृहीत्वा यशोऽवर्धयन्त । यथा— नवमान्तःपाठशालावैदिकस्पर्धा, चेन्नै (५-६/०८/२०१७); राज्यस्तरीयान्तर्महाविद्यालयस्पर्धा, ISKON ; त्रयोदशशलाकापरीक्षा, संस्कृतभारती, वाराणसी (१०.१२.२०१७); कालिदाससमारोहः, विक्रमविश्वविद्यालयः, उज्जैन (०२-०६/११.२०१७) ; राष्ट्रियसंस्कृतसंस्थानपक्षतः राज्यस्तरीयस्पर्धाः (२६-२७/१०/२०१७) ; ग्लोरी फेस्ट - पुरी, ओडिशा (०९-१३/०१.२०१८) ; अन्तर्विश्वविद्यालयस्पर्धा, शिक्षामण्डलम्, वार्धा ; अखिलभारतीयस्पर्धा, अगरतालापरिसरः, राष्ट्रियसंस्कृतसंस्थानम् इत्यादिः ।

वाग्वर्धिनीपरिषदः वनितावैजयन्ती
आचार्यप्रथमवर्षस्य छात्रा तेजनन्दनम्

वाग्वर्धिनीपरिषदः लब्धविजयवैजयन्तीपुरस्कारः
आचार्यद्वितीयवर्षस्य छात्रः अरविन्दनायकः

उपबर्हणम्, वासो हिरण्यं दत्त्वा - अ.९.५.२९ :: One should give bed, clothes and gold as charity

धासु स्पर्धासु पुरस्कारभाजां छात्राणां नामानि —

नवमान्तःपाठशालावैदिकस्पर्धायाम् —

मनोज्ञ के. (अद्वैतवेदान्तभाषणे द्वितीयस्थानम्)

श्रीतेजनन्दनम् (व्याकरणभाषणे तृतीयम्)

एस्.वि.तेजस्वी (अद्वैतवेदान्ते तृतीयम्)

ISKON संस्थायोजितजिल्लास्तरीयान्तर्महाविद्यालयस्पर्धा —

वै.उमामहेश्वररावः (प्राक्शास्त्री) — तेलुगुभाषणे तृतीयः ।

जि.विद्यासुधा (शास्त्री, तृतीयवर्षम्) — प्रबन्धलेखने तृतीयः ।

प्रतिभासाहु (शास्त्री, द्वितीयवर्षम्) — चित्राङ्कने सान्त्वनापुरस्कारः ।

राष्ट्रियसंस्कृतसंस्थापनपक्षत आयोजितराज्यस्तरीयस्पर्धा —

श्रीतेजनन्दनम् - व्याकरणभाषणे प्रथमः ।

निरञ्जनपण्डा — साहित्यभाषणे प्रथमः ।

के.एस्.आर्.चक्रवर्ती - न्यायभाषणे प्रथमः ।

अजितकुमारशतपथी - सांख्ययोगे प्रथमः ।

जादवनिवृत्तिखण्डु - व्याकरणे प्रथमः ।

अमरेशरथः — धर्मशास्त्रे प्रथमः ।

के.मनोज्ञ — वेदान्ते प्रथमः ।

पुनीतशर्मा — ज्योतिषे प्रथमः ।

रत्नलालपुरोहितः — जैनबौद्धभाषणे प्रथमः ।

) निरञ्जनपुरोहितः — वेदभाष्ये प्रथमः ।

) प्रभाशर्मा — व्याकरणशालाकायां प्रथमः ।

) टि.वि.के.बालहनुमान् — सिद्धान्तज्योतिषशालाकायां प्रथमः ।

) एम्.साइकृष्ण - वेदान्तशालाकायां प्रथमः ।

) प्लवनमिश्रः - पुराणेतिहासशालाकायां प्रथमः ।

) सिद्धार्थशङ्करपण्डा — मीमांसाशालाकायां प्रथमः ।

) शिवानी शर्मा — अमरकोषकण्ठपाठे प्रथमः ।

) ऊर्वशी आर्या — अष्टाध्यायिकण्ठपाठे प्रथमः ।

) कौमुदीनन्दनम् — धातुरूपकण्ठपाठे प्रथमः ।

) अर्चकम् श्रीविद्या — शास्त्रार्थविचारे प्रथमः ।

) के.एल्.वि.प्रसादरावः — शास्त्रार्थविचारे प्रथमः ।

) अरविन्दनायकः — रसप्रश्ने प्रथमः ।

) अर्चकम् श्रीविद्या — रसप्रश्ने प्रथमः ।

) उमामहेश्वररावः — भगवद्गीताकण्ठपाठे प्रथमः ।

ग्लोरि-फेस्ट, पुरी —

दर्शन राय — शास्त्रीयसङ्गीते (Classical Song) प्रथमः ।

अनीश राघवन् — शास्त्रीयनृत्ये (Classical Dance) प्रथमः ।

टी.वागधीश्वरी — वाद्यगाने (Instrumental Song)

दर्शन राय

टी.वागधीश्वरी

अन्नमाचार्यसाहित्यकलापरिषदः वार्षिकविवरणम्

राष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठस्य तेलुगुविभागस्य आध्वर्यवे सञ्चाल्यमाना अन्नमाचार्यसाहित्यकलापरिषत् विविधराज्येभ्यः समागतानां बहुभाषिणां छात्राणां तेलुगुभाषावाचनलेखनसम्भाषणादिकौशलविकासार्थम् आवर्ष साप्ताहिकस्पर्धाः चालयति । ३०.०८.२०१७ तमे दिनाङ्के समुद्घाटितायाः अस्याः परिषदः पक्षतः प्रतिसप्ताहं शनिवासरे प्राक्शास्त्रि-शास्त्रि-आचार्यस्तरेषु दशाधिवेशनानि आयोजितानि । तेषु भाषणम्, लेखनम्, पद्यपठनम्, चित्रप्रदर्शनम्, देशभक्तिगीतालापनम्, आशुभाषणम्, पदरञ्जनी, रसप्रश्नः इत्यादयः विषयाः प्रमुखाः । परिषत्पक्षतः २१.०८.२०१७ तमे दिनाङ्के गिडुगुराममूर्तिपन्तुलुमहोदयानां जन्मदिनोत्सवं पुरस्कृत्य तेलुगुभाषा-दिनोत्सवकार्यक्रमोऽपि सञ्चालितः । कार्यक्रमेऽस्मिन् मुख्यातिथिरूपेण श्रीवेङ्कटेश्वरविश्वविद्यालयस्य पूर्वाचार्याः आचार्याः के.सर्वोत्तमरावमहोदयाः आगताः । तेलुगुसाहित्ये विद्यमानाः अनेके मूलग्रन्थाः संस्कृतभाषायामेव सन्ति इति ते छात्रान् प्राबोधयन् । विशिष्टातिथिरूपेण आन्ध्रज्योतिर्दिनपत्रिकायाः सहायकसम्पादकाः श्री.आर्.एम्.उमामहेश्वररावमहोदयाः समागत्य लङ्कादेशेऽपि तेलुगुभाषाभाषिणो वर्तन्त इति समसूचयन् । आवर्ष प्रचाल्यमानासु स्पर्धासु न्यायनिर्णेतृरूपेण डॉ.जे.बलिचक्रवर्ती, डॉ.गिरिकुमारः, डॉ.यस्.सच्चिदानन्दमुर्तिः, डॉ.ए.एन्.वि.श्रीनिवासमूर्तिः, श्रीलक्ष्मीनारायणः, नेलूरुप्रान्तस्थभारतीयभाषासंस्थानव्याख्याता श्री के.रामय्य महोदयाः आसन् । अस्य शैक्षिकवर्षस्य समापनोत्सवः १९.०३.२०१८ तमे दिनाङ्के समायोजितः । अत्र स्पर्धासु भागग्रहितविजेतारः पुरस्कारैस्सभाजिताः । डॉ.डि.नल्लन्ना, डॉ.वै.विजयलक्ष्मीः, श्रीलक्ष्मीनारायणः इत्येतेषां सहयोगेन सर्वेऽपि कार्यक्रमाः सफलीभूताः अभवन् ।

माक्समूलरपरिषत् The Maxmuller English Club

विद्यापीठस्य आङ्ग्लविभागपक्षतः छात्राणाम् आङ्ग्लभाषाभाषणलेखनकौशलविकासार्थं प्रतिष्ठापितायाः माक्समूलरपरिषदः समुद्घाटनसत्रं १०.०८.२०१७ तमे दिनाङ्के समायोजितमासीत् । ततः प्रारभ्य आवर्ष दशस्वधिवेशनेषु नैके कार्यक्रमाः अनया परिषदा सञ्चालिताः । तेषु प्राक्शास्त्रि-शास्त्रि-आचार्यच्छात्राणां विभागद्वयं कृत्वा भाषणस्पर्धा, प्रबन्धलेखनस्पर्धा, आनुष्ठानिकालोचनाचक्रं वादविवादस्पर्धा वा, रसप्रश्नः, शब्दक्रीडा इत्यादयः प्रमुखाः भवन्ति । स्पर्धास्वेतासु विद्यापीठस्य आङ्ग्लभाषेतराध्यापकाः न्यायनिर्णेतृरूपेण समागत्य कार्यक्रमान् सफलानकुर्वन् । १९.०३.२०१८ तमे दिनाङ्के कुलपतीनाम् आचार्य वि.मुरलीधरशर्ममहोदयानां मुख्यातिथित्वे परिषदः समापनमहोत्सवः पर्यपालयत । स्पर्धासु विजेतृणां कृते पुरस्कारवितरणेन सह एतादृशायां परिषदि छात्रैः पौनःपुन्येन भागः ग्राह्य इति मुख्यातिथयः प्राबोधयन् । कार्यक्रमस्य साफल्ये विभागस्य आचार्याणां डॉ.वि.सुजातामहोदयानां तथा च आचार्याणां डॉ.आर्.दीप्तामहोदयानां महद्योगदानमासीत् ।

संगच्छध्वं सं वदध्वं सं वो मनांसि जानताम् । ऋग्वेदः - १०/१९१/२ ::

May you move in harmony, speak in one voice; let your minds be in agreement

तुलसीदासहिन्दीपरिषत् The Tulashi Das Hindi Parishat

अस्माकं राष्ट्रभाषा हिन्दी भवति । अस्याः भाषायाः प्रचारप्रसारार्थं तथा विद्यापीठस्य छात्राणां हिन्दीभाषाकौशलविकासाय प्रतिष्ठापिता तुलसीदासहिन्दीपरिषत् १०.०८.२०१७ दिनाङ्के समुद्घाटनादनन्तरम् आवर्षं विविधानां भाषण-प्रबन्धलेखन-गीतगानादिकार्यक्रमैः निवासं प्रतिभविकासमूलकस्पर्धाभिश्च समचाल्यत । सम्पूर्णं शैक्षिकवर्षं १० अधिवेशनानि चालितानि । स्पर्धासु विभागेतराध्यापकाः न्यायनिर्णैतुरूपेण समाहूताः । पुरस्कारभाजां छात्राणां कृते पुरस्काराश्च प्रदत्ताः । वाग्वर्धिनीपरिषत्, आचार्यकलापरिषत्, अभिमन्युबालकेन्द्रम्, माक्समूलरपरिषत् इत्येताभिस्सह तुलसीदासपरिषदोऽपि समापनसमारोहः १९.०३.१८ तमे दिनाङ्के समायोजितः । परिषत्पक्षतः हिन्दीदिवससमारोहोऽपि पर्यपाल्यत ।

“अभिमन्युबालकेन्द्रवार्षिकोत्सवः”

दिनाङ्कः - २१-०३-२०१८

अद्यतनबालाः श्वस्तनपौरा” इति मत्वा राष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठस्य तीनामाचार्य वि.मुरलीधरशर्मा मानसपुत्रस्य (Brain Child) अभिमन्युनामकबालकेन्द्रस्य” उद्घाटनं राष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठ-तभारत्योः संयुक्ताध्वर्यवे अगष्टमासस्य ३० दिनाङ्के समभवत् । आरम्भे त्रिंशत् (३०) एव बाला आसन् । कालान्तरे तिरुपतिनगरे षण्णकेन्द्ररूपेण प्रतिष्ठापितानां बालकेन्द्राणां संख्याया सह तसम्भाषणेऽपि बालानां संख्याऽपि वर्धिता । इदानीन्तनसमये स्मिन् सप्तदश (१७) बालकेन्द्राणि, एकचत्वारिंशदधिकपञ्चशत (१७५) बालाश्चाहमहमिकया संस्कृतसम्भाषणकौशल-विकासाय च्छन्ति । एतेषु केन्द्रेषु विद्यापीठस्य सम्भाषणशिक्षणनिपुणाः, दुर्गा, प्रीतिः, मनस्विता, देवीप्रसन्ना, तिरुमलश्रीः, विद्यासुधा, प्रा, वाग्वीश्वरी, श्रावणीति शिक्षिकाः तथा च किरणभट्टः, रायः, समीर-साहा चेति शिक्षका अपाठयन् । बालकैः सह तेषां ऽपि संस्कृतं पठन्तः समाकलयन्त । कार्यक्रमस्यास्य संयोजकः आर्.जोषीमहोदयः आसीत् ।

केन्द्रस्यास्य वार्षिकोत्सवः मार्च-मासस्य एकविंशतितमे दिनाङ्के (२१/०३/२०१८) सायं चतुर्वादने राष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठस्य विारिकक्रीडाङ्गणे महता वैभवेन पर्यपाल्यत । आरम्भे बालानां शोभायात्रा आसीत् । तस्यां शोभायात्रायां ५४१ छात्राः प्रतिथयश्चासन् । बालकेन्द्राणां सामूहिकया प्रार्थनया कार्यक्रमस्यारम्भः जातः । कार्यक्रमेऽस्मिन् विशिष्टातिथित्वेन आचार्य ऋणसलूजामहोदयः (निदेशकः, सं.सं.प्र.नवदेहली) ; मुख्यातिथित्वेन दिनेशकामतमहोदयः (संस्कृतभारत्याः अ.भा.सं. मन्त्री) ; तातिथिरूपेण श्री. न. मुक्तेश्वररावः (विशेषपरियोजनाधिकारी, ति.ति.दे), डॉ.उपद्रष्ट वेङ्कटरमणमूर्तिः (विशिष्टव्याख्याता, कलाशाला, विजयवाटिका) च आसन् । एवं कुलपतयः सभाया अस्या अध्यक्षता आसन् । कुलपतिभिः लिखितायाः “संस्कृतपुस्तिका” स्तिकायाः बालार्पणं कृतम् । सांस्कृतिककार्यक्रमेषु बालास्सर्वेऽपि नृत्यनाटक-हास्यकणिकादीनां माध्यमेन स्वीयां प्रतिभां प्रादर्शयन् । सन्तोषेण बालकेन्द्राणां कार्यक्रमा आयोजिताः ।

सत्यस्य नावः सुकृतमपीपरन् (ऋ.वे. - ९/७३/१) :: The ships of the truthful satisfy the pious worshiper.

क्रीडाविभागस्य वार्षिकविवरणम् The Tulashi Das Hindi Parishat

विद्यापीठस्य क्रीडाविभागपक्षतः विविधासु कक्ष्यासु प्रवेशसमनन्तरमेव विद्यापीठप्राङ्गणे विद्यमानेऽन्तर्द्वारिकक्रीडाङ्गणे उत्तमस्वास्थ्यसम्पादनाय, विविधक्रीडाकौशलसंवर्धनाय च प्रातःकाले विशिष्टप्रशिक्षणकार्यक्रमाः समचाल्यन्त । अनेन विद्यापीठीयच्छात्राः South Zone Inter-University Tournament leLee All India Inter-University Tournament कृते अभ्यासिताः । अखिलभारतीयान्तर्विश्वविद्यालयस्तरे कडप्पानगरस्थ-योगिवेनविश्वविद्यालयपक्षतः २६-३०/१२/२०१७ तमेषु दिनाङ्केषु पुरुषाणां कृते आयोजितायां Ball Badminton Tournament (M) इति प्रतिस्पर्धायां विद्यापीठस्य अष्टौ छात्राः तथा च आचार्यनागार्जुनविश्वविद्यालयपक्षतः ११-१७/१२/२०१७ तमेषु दिनाङ्केषु समायोजितायां All India Inter University Athletic Meet (M & F) इति स्पर्धायाम् एकादशबालिकाबालकानां सङ्घः भागमगृह्णन् । तथैव चेन्नैनगरस्थ-एस्.आर्.एम्.विश्वविद्यालयपक्षतः २३-३०/१२/२०१७ तमेषु दिनाङ्केषु समायोजिते South Zone Inter University Volley Ball (Men) Tournament मध्ये अष्टौ छात्राः ; विजयवाडास्थ-के.एल्. विश्वविद्यालयपक्षतः ६-१२/१२/२०१७ दिनाङ्केषु समायोजितायां South Zone Inter University Badminton (Men) Tournament इति स्पर्धायां पञ्च छात्राः स्पर्धालव आसन् ।

विद्यापीठस्य वार्षिकक्रीडोत्सवे विविधान्तर्द्वारिक-बहिर्द्वारिकक्रीडास्पर्धाः छात्राध्यापककर्मचारिभ्यः च समायोजिताः । तत्र विजेतृणां कृते विद्यापीठवार्षिकसमारोहे पुरस्काराः प्रदत्ताः । तेषु आचार्यस्तरे पुरुषेषु “रायलचेरुव हेमन्तः” (एम्.एस्.सि.प्रथमवर्षीयः), स्त्रीषु “एस्. अभीक्षा” (आचार्यप्रथमवर्षीया), पुरुषकर्मचारिषु “सेतुराम वि.” (अंशकालिनाध्यापकः), स्त्रीषु “डॉ.के.लीनाचन्द्रा” (साहित्यविभागीयसहाचार्या) च सर्वजयिक्रीडाविद्वेषेण पुरस्कारान् अध्यगच्छन् ।

“रायलचेरुव हेमन्तः” (एम्.एस्.सि.प्रथमवर्षीयः) “एस्.अभीक्षा” (आचार्यप्रथमवर्षीया) “सेतुराम वि.” (अंशकालिकाध्यापकः)

बालकेन्द्रस्य समापनसमारोहे कुलसचिव-जनसम्पर्काधिकारिभिस्सह अध्यापकाश्छात्राश्च

उपसर्प मातरं भूमिम् (ऋ.वे. - १०/१८/१०) :: serve the mother land

भ्रष्टाचारसतर्कतासाप्ताहः

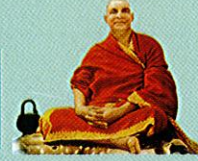
[Vigilance Awareness Week]

(दिनाङ्कः — ३०-१०-२०१७ तः ०४.११.२०१७)

विद्यापीठस्य वाग्वर्धनरीपरिषत् तथा राष्ट्रियसेवायोजनापरिषद् इत्युभयोस्तत्त्वावधानेन केन्द्रीयसतर्कताऽऽयोगस्य निर्देशानुसारं पीठप्राङ्गणे भ्रष्टाचारसतर्कतासाप्ताहिककार्यक्रमाः ३०.१०.२०१७ दिनाङ्कात् ०४.११.२०१७ दिनाङ्कं यावत् समायोजिताः । भाषणस्पर्धा, निबन्धलेखनस्पर्धा, सामूहिकप्रतिज्ञा, जागरणशोभायात्रा, करतलपत्रिकावितरणमित्यादयः प्रधानाः कार्यक्रमा आसन् । क्रमेषु विद्यापीठस्य कुलपतिसमेताः कुलसचिव-अध्यापक-अध्यापिका-कर्मचारिणः छात्राश्च सोत्साहं भागमगृह्णन् । वर्धनीपरिषदः संयोजकौ डॉ.भारतभूषणरथः, डॉ.यशस्वी तथा राष्ट्रियसेवायोजनापरिषदः कार्यनिर्वाहकाधिकारिभिस्सह संयोजकाः स्.दक्षिणामूर्तिमहोदयाः मिलित्वा साप्ताहिककार्यक्रमममुं सफलमकुर्वन् ।

स्वामिशिवानन्दच्छात्रवृत्तिः

The Devine Life Society, Risikesh इति संस्थया तत्संस्थासमुपस्थापकानां स्वामि-श्रीशिवानन्द-सरस्वतीमहोदयानां नाम्ना त्र्यप्रथम-द्वितीयवर्षयोस्साहित्य-व्याकरण-वेदभाष्य-अद्वैतवेदान्त-विशिष्टाद्वैतवेदान्त-द्वैतवेदान्त-पुराणेतिहास-न्याय-मीमांसा-शास्त्रेषु वार्षिकपरीक्षायां सर्वोच्चाङ्कान् लब्ध्वा उत्तीर्णानां छात्राणां कृते “स्वामिशिवानन्दच्छात्रवृत्तिः” प्रतिवर्षं प्रदीयते । ०५.११.१७ तमे दिनाङ्के गुरुदिवसपरिपालनावसरे २०१६-१७ शैक्षिकवर्षस्य विंशतिसंख्याकाः छात्राः अनया वृत्त्या (३०००/- रुप्यकैः) षेता अभवन् । यथा —

आचार्यप्रथमवर्षे — निरञ्जनपण्डा (साहित्ये), नीलेशगुप्ता (व्याकरणे), एस्.पी.तेजस्वी (अद्वैतवेदान्ते), निरञ्जनपुरोहितः (भाष्ये), अमरेशरथः (धर्मशास्त्रे), रिङ्गिनासेनापतिः (पुराणेतिहासे), के.एस्.आर्.चक्रवर्ती (न्याये), ज्योतिरञ्जनपण्डा (शष्टाद्वैतवेदान्ते), मुष्टिस्वातीकल्याणी (साहित्ये), अरविन्दनायकः (व्याकरणे) च प्राप्तवृत्तयो भवन्ति । आचार्यद्वितीयवर्षे — ए.आर्.गोन्दकुमारः (साहित्ये), सुकान्तप्रमाणिकः (व्याकरणे), गिरिजाशङ्करपात्रः (अद्वैतवेदान्ते), प्रदीपकुमार वि. (द्वैतवेदान्ते), शङ्करहोता (वेदभाष्ये), पूजाकरः (मीमांसायाम्), सुशान्तभूईया (धर्मशास्त्रे), एस्.वेङ्कटकोटैयाह (पुराणेतिहासे), एम.एस्.एल्.एस्.तीकामेश्वरी (साहित्ये), जशोवन्तीमेहेर (साहित्ये) च वृत्तिमिमामलभन्त ।

नास्ति विद्या समं चक्षुः (बृहन्ना.पु. कोटिरु.सं. - २४/२६) :: Knowledge is the greatest eye.

डॉ.भारतभूषणरथः, डॉ.यशस्वी इत्यनयोः संयोजनायामायोजितोऽयं छात्रवृत्तिप्रदानसमारोहः, यत्र मान्यानां कुलपतीनाम् आचार्य वि.मुरलीधरशर्मामहोदयानां करकमलाभ्यां छात्राः पुरस्कारान् अध्यगच्छन् । सभायां कुलसचिवाः आचार्य सिहेच्.पि.सत्यनारायणमहोदयाः, सङ्कायप्रमुखाः आचार्य आर्.एल्.एन्.शास्त्रिमहोदयाः, वेदवेदाङ्गसङ्कायप्रमुखाः आचार्य जे.रामकृष्णमहोदयाः, दर्शनसङ्कायप्रमुखाः आचार्याः वि.पुरन्दररेड्डीमहोदयाः, शिक्षासङ्कायप्रमुखाः आचार्य प्रह्लाद आर्.जोशिमहोदयाः शिवानन्दच्छात्रवृत्तिसमितेः सदस्याः समुपस्थिता आसन् ।

मातृभाषादिवसः (February 2018 at 4 p.m.)

फरवरीमासस्य एकविंशतितमे दिनाङ्के सायं चतुर्वादने पद्मश्रीरमारञ्जनमुखर्जीसभाङ्गणे “मातृभाषादिवसः” वाग्वर्धनीपरिषदा समायोजित । तिरुपतितिरुमलदेवस्थानस्य पुराणेतिहासप्रकल्पस्य वरिष्ठाधिकारिणः, प्रो.समुद्रालक्ष्मीनरसिंहमहोदयाः मुख्यातिथिरूपेण समागत्य भारतीयभाषाणामैतिहासिकपृष्ठभूमिं समुपास्थापयन् । मान्याः कुलपतयः आचार्य वि.मुरलीधरमहोदयाः सभाध्यक्षा आसन् । विद्यापीठमिदमेकं लघुभारतं भवति । अत्र भारतस्य विविधेभ्यो राज्येभ्यस्समागताः नैके छात्राः अध्ययनं कुर्वन्ति । सर्वेषां तेषां मातृभाषादक्षतापरिवर्धनार्थमुत्सवोऽयं परिपालितः, यत्र विविधाः स्पर्धाः समचाल्यन्त । वेङ्गली-भोजपुरी-हिन्दी-कन्नड-मराठी-मलयालम-मैथिली-ओडिआ-ओल्लिकी-राजस्थानी-संस्कृत-सम्बलपुरी-तामिल-तेलुगुभाषाभाषिणः प्रायशः २३१ संख्याकाश्छात्राः समारोहेऽस्मिन् भागमगृह्णन् । समारोहेऽस्मिन् शैक्षिकसङ्कायप्रमुखाः प्रो.आर्.एल्.नरसिंहमूर्तिमहोदयास्तथा अन्ये अध्यापकाः कर्मचारिणश्च समुपस्थिता सभाशोभामवर्धयन्त ।

विद्यापीठाध्यापकानां कर्मचारिणाञ्च शैक्षणिकोपलब्धिः

गणितशास्त्रे अन्ताराष्ट्रियसम्मेलनम् (18th - 20th December 2018)

महतो हर्षप्रकर्षस्यायं विषयो यदस्माकं विद्यापीठस्य गणितविभागाध्यक्षः डॉ.ए.चन्दुलालमहोदयोऽष्ट्रेलियादेशस्य मेलबोर्ण नगरस्थेन Royal Melbourne Institute of Technology (RMIT-U) इत्याख्येन विश्वविद्यालयेन “Computational and Mathematical Methods in Engineering and Technology” इति विषयमाधारीकृत्य 18th - 20th December 2018 तमेषु दिनाङ्केषु समायोजिते अन्ताराष्ट्रियसम्मेलने भागमूढ्वा “Effect of Surface Stress on Elastic Waves in Plate” इति सन्दर्भोचितं शोधपत्रं प्रास्तौत् ।

PH.D. IN LIBRARY & INFORMATION SCIENCE

अस्माकं विद्यापीठस्य पुस्तकालये Semi Professional Asst. इति पदव्यां कार्यरताः ए.भास्कररेड्डी-महोदयाः श्रीवेङ्कटेश्वरविश्वविद्यालये Library & Information Science इति विभागे Prof.I. Chandraiah महोदयानां मार्गदर्शने DIGITAL INFORMATION SEEKING BEHAVIOUR OF ACADEMICS IN THE SANSKRIT HIGHER LEARNING INSTITUTIONS IN SOUTH INDIA” इति विषयमाधारीकृत्य Ph.D. उपाधिं गतमार्चमासे अध्यगच्छन् ।

भद्रं कर्णेभिः शृणुयाम देवाः (य.वे. २५/२१) :: O Devas, May we Hear with our Ears what is Auspicious

१२७ तमा आम्बेडकरजयन्ती (14th April, 2018)

Law and order are the
medicine of the body
politic and when the
body politic gets sick,
medicine must be
administered."
B. R. Ambedkar

बाबासाहेब डॉ. भीमराव आम्बेडकरमहोदयानां जन्मदिनमुपलक्ष्य सर्वभारतीयस्तरे अप्रैलमासस्य चतुर्दशदिनाङ्के जयन्तीमहोत्सवः
पाल्यते । एषः महोत्सवः “भीमजयन्ती”, “आम्बेडकरजयन्ती”, “समानतादिवसः”, “ज्ञानदिवसः” इत्यादिभिर्नामभिः प्रचलति । डॉ.
म्बेडकरमहोदयाः आजीवनं मानवाधिकारान्दोलने समानताधिकारार्थं बहुसङ्घर्षमकुर्वन् । तेषां संविधाननिर्माणदक्षतां प्रकाण्डविद्वत्ताञ्च
लक्ष्यकृत्य प्रारब्धोऽयं महोत्सवः १२७ वर्षातीतो भवति । अस्मिन् शैक्षिकवर्षे १४.०४.२०१८ तमे दिनाङ्के विद्यापीठप्राङ्गणे
तीमहोत्सवोऽयं महताऽऽडम्बरेण कुलसचिवानां डॉ. सिहेच्. पि. सत्यनारायणमहोदयानामाध्यक्ष्ये पर्यपाल्यत । महोत्सवेऽस्मिन्
तिस्थश्रीवेङ्कटेश्वरविश्वविद्यालयस्य राजनीतिविज्ञानविभागस्याचार्याः मुख्यातिथिरूपेण समागत्य डॉ. आम्बेडकरमहोदयानां
वक्तिमूलककार्यक्रमाणां पुनरालोकनं कृत्वा तदादर्शानुप्राणिताः सर्वेऽपि छात्राः देशस्य जातेः प्रगत्यर्थं सर्वदा यतमानाः स्युरिति
धयन् । सन्दर्भेऽस्मिन् विद्यापीठयच्छात्रेषु विविधाः शैक्षिकस्पर्धाश्चलिताः विजेतृणां कृते च पुरस्काराः प्रदत्ताः । तिरुपतिनगरस्य प्रसिद्धः
nicry Artist विशिष्टसम्मानितातिथिरूपेण समाहूतः स्वीयप्रतिभाकौशलेन सर्वान् प्रामोदयत्तथा च डॉ. आम्बेडकरमहोदयानां
चरित्रस्योपरि विचारान् समुपास्थापयत् । कार्यक्रमस्यास्य निदेशकाः तेलुगुविभागस्याध्यापकाः डॉ. डि. नलन्नामहोदया आसन् ।
पीठस्य सर्वेऽप्यध्यापकाः कर्मचारिणः महोत्सवेऽस्मिन् सहर्षं भागमगृह्णन् ।

द्विदिवसीया SANSKRIT WIKI लेखाभियानकार्यशाला (23 & 24, March, 2018)

॥ विकिपीडिया ॥
स्वतन्त्रविश्वकोशः

राष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठस्य संस्कृतभारत्याश्च संयुक्ताध्वर्यवे मार्चमासस्य
त्रयोविंशति-चतुर्विंशतिदिनाङ्कयोः (२३, २४/०३/२०१८) द्विदिवसीयसंस्कृत-
विकीलेखाभियानकार्यशाला आयोजिता । अत्र पञ्चसप्ततिसंख्याकाः (७५)
विद्यापीठियाः शिक्षाशास्त्र-शिक्षाचार्य-विशिष्टाचार्य-विद्यावारिधिच्छात्राः भागमगृह्णन् ।
छात्रान् विकीलेखने प्रशिक्षयितुं संस्कृतभारतीपक्षतः शुभामहोदया, सायन्तमहोदयश्च
समागतौ । कार्यशालायाः उद्घाटनसमारोहे विकीपीडियासंस्थायाः रविशङ्करमहोदयाः
मुख्यातिथयः आसन् । दिनद्वयं यावद् विद्यापीठियशोधछात्राः सर्वेऽपि स्वमातृभाषासु
विश्वकोशे विद्यमानलेखानां संस्कृते अनुवादं कुर्वन्तो विकीलेखनाभ्यासं कृतवन्तः ।
कार्यशालायाः समायोजकौ आचार्यः प्रह्लाद आर्. जोषी तथा डा. चन्द्रशेखरम् च
आस्ताम् ।

इच्छत्यो वाव मनसो भूयान् । - छान्दोग्योपनिषत् ७.४ :: Determination is verily greater than mind.

राष्ट्रियार्हतापरीक्षोत्तीर्णाः लब्धराजीवगान्धिराष्ट्रियच्छात्रवृत्तयः

एम्. रेवती सुप्रजा
JRF - 73

सुप्रिय गोस्वामी,
JRF-25

ए. रजिता
NET-73

ए. सरिता
NET-73

सुदीप्त दे
NET-25

विश्वजित वर्मन्
RGNE, NET-25

अभिषेक मुखर्जी
NET-25

हरिपद वेरा
NET-73

विश्वजित वर्मन्
RGNE, NET-25

विश्वजितमोदक
RGNE, NET-25

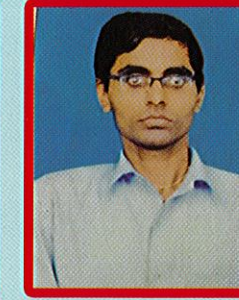
समीर साहा
NET-25

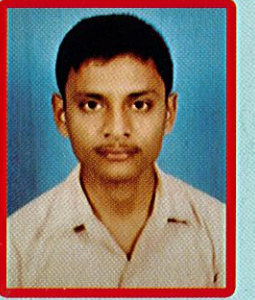
शम्भुनाथ मण्डल
NET-73

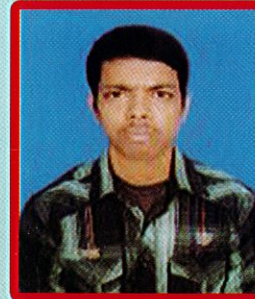
मनतोष सरकार
N. E., UGC

गोपेश कुमार शर्मा
NET-73

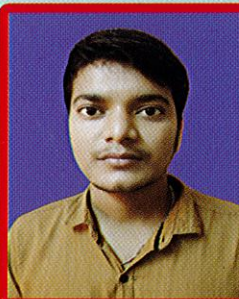
शुभ वणिक
NET-25

दिव्येन्दु शिद्
NET-25

सौरभ दास
NET-25

अधीर चन्द्र दास
RGNE, NET-25

NET/JRF/RGNE
Qualified Students

॥ एतेभ्यः छात्रेभ्यः विद्यापीठपक्षतोऽभिनन्दनानि विज्ञाप्यन्ते ॥

अनुद्देशकरं वाक्यं सत्यं प्रियहितं च यत् । स्वाध्यायाभ्यासनं चैव वाङ्मयं तप उच्यते ॥ श्री. भ. गी. - १७/१५
That speech which causes no pain, which is true, agreeable and beneficial;
as well as the practice of study of the scriptures, - is said to be austerity of speech.

उत्कलदिवसः

(1st April, 2018)

बाबासाहेब डॉ.भीमराव आम्बेडकरमहोदयानां जन्मदिनमुपलक्ष्य सर्वभारतीयस्तरे अप्रैलमासस्य चतुर्दशदिनाङ्के जयन्तीमहोत्सवः पाल्यते । एषः महोत्सवः “भीमजयन्ती”, “आम्बेडकरजयन्ती”, “समानतादिवसः”, “ज्ञानदिवसः” इत्यादिभिर्नामभिः प्रचलति । डॉ. आम्बेडकरमहोदयाः आजीवनं मानवाधिकारान्दोलने समानताधिकारार्थं बहुसङ्घर्षमकुर्वन् । तेषां संविधाननिर्माणदक्षतां प्रकाण्डं ज्ञात्वाक्षिलक्षीकृत्य प्रारब्धोऽयं महोत्सवः १२७ वर्षातीतो भवति । अस्मिन् शैक्षिकवर्षे १४.०४.२०१८ तमे दिनाङ्के विद्यापीठप्राङ्गणे जयन्तीमहोत्सवोऽयं महताऽऽडम्बरेण कुलसचिवानां डॉ.सिहेच्.पि.सत्यनारायणमहोदयानामाध्यक्ष्ये पर्यपाल्यत । महोत्सवेऽस्मिन् उपस्थितश्रीवेङ्कटेश्वरविश्वविद्यालयस्य राजनीतिविज्ञानविभागस्याचार्याः मुख्यातिथिरूपेण समागत्य डॉ.आम्बेडकरमहोदयानां भक्तिमूलककार्यक्रमाणां पुनरालोकनं कृत्वा तदादर्शानुप्राणिताः सर्वेऽपि छात्राः देशस्य जातेः प्रगत्यर्थं सर्वदा यतमानाः स्युरिति बोधयन् । सन्दर्भेऽस्मिन् विद्यापीठीयच्छात्रेषु विविधाः शैक्षिकस्पर्धाश्चालिताः विजेतृणां कृते च पुरस्काराः प्रदत्ताः । तिरुपतिनगरस्य प्रसिद्धः mimicry Artist विशिष्टसम्मानितातिथिरूपेण समाहूतः स्वीयप्रतिभाकौशलेन सर्वान् प्रामोदयत्तथा च डॉ.आम्बेडकरमहोदयानां जनचरित्रस्योपरि विचारान् समुपास्थापयत् । कार्यक्रमस्यास्य निदेशकाः तेलुगुविभागस्याध्यापकाः डॉ.डि.नलन्नामहोदया आसन् । विद्यापीठस्य सर्वेऽप्यध्यापकाः कर्मचारिणः महोत्सवेऽस्मिन् सहर्षं भागमगृह्णन् ।

तत्त्वबोधव्याख्यानमाला

प्रथमाधिवेशनम् —

नवदेहलीस्थराष्ट्रियपाण्डुलिपिप्रचारकमण्डलस्य (National Manuscript Mission) आर्थिकसाहाय्येन गते ०५-१२-२०१७ तमे दिनाङ्के तत्त्वबोधव्याख्यानमालायाः प्रथमाधिवेशनं समन्वतिष्ठत् । गीताजयन्तीमुपलक्ष्ययोजितेऽस्मिन् कार्यक्रमे भारतस्य प्रतिष्ठिताः डि.जि.पि. आइ.पि.एस्. डॉ.के.अरविन्दरावमहोदयाः मुख्यव्याख्यातृरूपेण समाहूताः । वैदिकमन्त्रेण आचार्य ओ.मलालशर्ममहोदयानां स्वागभाषणपूर्विकप्रारब्धायामस्यां सभायां डॉ.रावमहोदयाः “श्रीमद्भगवद्गीताविजयः” इति विषयमुररीकृत्य वीथ्यप्रौढं भाषणं समुपास्थापयन् । तेषां मतानुसारेण गीता ज्ञानविज्ञानस्य सार्वकालिक-सार्वभौमिकसम्पदस्ति । प्राधुनिकयुगविवक्षितविश्वशान्तेः प्रतिष्ठायाः मूलस्तम्भो भवति । अधिवेशनस्याध्याध्यक्षवर्याः आचार्याः एम.एल्.नरसिंहमूर्तिमहोदया मुमुक्षुस्थाय गीतायाः विविधदार्शनिकानुचिन्तनानि प्रास्तुवन् । विद्यापीठस्य कुलपतयः आचार्य वि.मुरलीधरशर्ममहोदयाः आरस्वतातिथिरूपेण समागत्य गीताध्ययनेन कथमस्माकं जीवने अनुकूलपरिवर्तनानि भवतीति उदबोधयन् । अन्ते व्याख्यानमालाकार्यक्रमस्य सहसंयोजकाः डॉ.ओ.जि.पि.कल्याणशास्त्रिमहोदयाः सर्वेभ्यः धन्यवादान् कृतज्ञताश्च न्यवेदयन् । कार्यक्रमसंयोजकाः डॉ.के.विश्वनाथमहोदयाः सभां समचालयन् ।

सतां सङ्गो हि भेषजम् (मार्क. ३७/२३) :: The company of greatmen is a medicine for all

तत्त्वबोधव्याख्यानमालायाः द्वितीयाधिवेशनम् —

तत्त्वबोधव्याख्यानमालायाः द्वितीयं सत्रं जनवरीमासस्य २३ दिनाङ्के प्रशासनभवने परिषदः सभागृहे आयोजितमासीमत् । कार्यक्रमेऽस्मिन् डॉ.शङ्करनारायणन्महाभागाः (Asst. Professor, Dept. of Sanskrit & IC, SCSSVMV University, Kanchipuram) समागत्य “प्राचीनभारते ताडपत्रलेखनपरम्पराम्” अधिकृत्य उपन्यासं व्यदधुः । मान्याः कुलपतिवर्याः आध्यक्ष्यमूढ्वा सभामलमकुर्वन् ।

राष्ट्रियसेवायोजनासदसो वार्षिककार्यक्रमाः

युवशक्तेः व्यक्तित्वविकासाय समाजहिताकांक्षया स्वास्थ्य-पर्यावरण-साक्षरताविकासाय च भारतसर्वकारस्य युवकार्यक्रम-क्रीडामन्त्रालयेन (Ministry of Youth Affairs and Sports of the Government of India) समायोजितेषु कार्यक्रमेष्वन्यतम- राष्ट्रियसेवायोजनाकार्यक्रमाङ्गतया विद्यापीठस्य राष्ट्रियसेवायोजनपरिषदा विश्वविद्यालयान्तःपरिसरे, तिरुपतिनगरे च विविधेषु ग्रामेषु नैके कार्यक्रमाः अस्मिन् शैक्षिकवर्षे (२०१७-१८) पर्यचाल्यन्त । परिषदि विद्यमानेषु सप्त विभागेषु (बालकानां पञ्च बालिकानाञ्च द्वौ) प्रायशः देशात्मबोधभावनया सप्तशतं (७००) छात्राः श्रम-बुद्धिदानमकुर्वन् । विविधजनजागरणार्थमधोलिखितेषु ग्रामेषु परिषदोऽधिकारिभिस्सह अधोलिखिताश्छात्राः आसन् —

UNo.	Programme Officers	Adopted Villages	No. of Volunteers
I	Dr.(Smt.)Parmitha Panda	Poolavari KandrigaVedeuru-kuppam Mandal	50
II	Dr.Bharath Bhusan Rath	Kummaragunta Harijanawada Vedeurukuppam Mandal	50
III	Dr.J.Bali Charkravathy	Pedda Kommaragunta Vedeurukuppam Mandal	50
IV	Dr. A. Sachidananda Murthy	BandarlapalleVedeuru-kuppam Mandal	50
V	Dr. C.Giri Kumar	Chinnakommaragunta Vedeurukuppam Mandal	50
VI	Dr.T.L.LathaMangesh	Govindavaripalle Vedeurukuppam Mandal	50
VII	Dr.A.Sunltha	Saddikullapalle Vedeurukuppam Mandal	50

सप्तवर्गेषु विभक्ताः छात्राः २०१८ तम संवत्सरस्यास्य मार्चमासे द्वितीयदिनाङ्कात्प्राभ्य अष्टमदिनाङ्कं यावत् ग्रामेष्वेतेषु स्थित्वा स्वयंसेवकैश्छात्रैः विविधसांस्कृत-शैक्षिककार्यक्रमैः मान्यवरप्रधानमन्त्रि-श्रीयुक्तनरेन्द्रमोदिमहोदयानां “बेटी बचाओ - बेटी पढ़ाओ” इति नीतिसूक्तिमनुसृत्य नारीशिक्षा ; तथा ग्रामेषु प्रवर्धमानमादकद्रव्यसेवन-दुष्कर्मादिनिवारणदीक्षा, स्वच्छभारतनिर्माणशिक्षा, अग्निदाह-चक्रवाताद्यापत्कालिकदुर्घटनाभ्यः मुक्तिप्राप्त्युपायः, सर्वशिक्षाभिमन्त्रदीक्षा, स्वास्थ्यरक्षा, परिवेशरक्षा इत्यादयः बहवो विषयाः प्रशिक्षिताः । विशिष्टतया संस्कृतभाषाप्रचारप्रसारार्थं विविधानि शिबिराणि समायोज्यन्त । एतदतिरिच्य विश्वविद्यालयप्राङ्गणपरिस्कारः, सर्दारबल्लभभाईपटेलजयन्ती, राष्ट्रियसेवायोजनादिवसः, महिलादिवसमुपलक्ष्य विशिष्टपदयात्रा इत्यादयोऽपि बहवः कार्यक्रमाः परिषदाऽनया समायोज्यन्त । परिषदः संयोजकाः डा.एस्.दक्षिणामूर्तिशर्ममहोदयाः एतेषां सर्वेषामपि कार्यक्रमणां संयोजने विशिष्टां भूमिकां निरवहन् ।

स्वस्ति पन्थामनु चरेम सूर्याचन्द्रमसाविव । (ऋ.वे. ५/५१/१५) :: Like Sun and Moon may we pursue in full prosperity our path

द्विदिवसीयकार्यशाला - "प्रत्यक्षम्"

राष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठस्यास्य कुलपतिवर्यैराचार्यैः वि.मुरलीधरशर्मभिः छात्राणां विविधेषु विषयेषु विज्ञानसिद्ध्यर्थं प्राच्यपाश्चात्यतत्त्व-शास्त्रयोः परिचयार्थं च दिनद्वयव्यापिनी एका कार्यशाला "प्रत्यक्षम्" इति विषये फरवरीमासस्य १२, १३ दिनाङ्कयोरायोजिता । अस्यां कार्यशालायां प्रवेश्यः छात्राः विशिष्टाचार्य-विद्यावारिधि-कक्षामधीयानाः १५० संख्याका आसन् । कार्यक्रमस्य प्रथमदिवसे मान्याः कुलपतिवर्याः दीपप्रज्वालनेन कार्यशालायाः मङ्गलारम्भमकुर्वन् । समायोजकैः डॉ.विश्वनाथमहोदयैः स्वागतभाषणं व्यधायि । शैक्षिकसङ्कायप्रमुखाः श्रीमन्त आचार्याः आर्.एल्.एन्.शास्त्रिमहोदयाः कार्यशालायाः उद्देशादिकं न्यरूपयन् । मान्याः कुलपतिवर्याः सर्वान् छात्रान् उद्दिश्य मार्गदर्शनभाषणं कुर्वाणाः मनस्तत्त्वशास्त्रस्य प्रत्यक्षस्य च वैज्ञानिकानां प्रत्यक्षस्य च सम्बन्धादिकं निरूप्य भारतीयचिन्तनस्य महत्तां साक्षात्कारयामासुः । तदनु सञ्चालितेषु कार्यक्रमेषु भारतस्य लब्धप्रतिष्ठाः विद्वांसः समागत्य स्वीयसारगर्भकविषयान् समुपस्थापयन् । यथा - श्रीचित्तरञ्जननायकः, आचार्यचन्द्रशेखरश्च । अत्रालोचितेषु विषयेषु "Introduction to Research Programme", "Indian & Western Traditions - Differences in approach to philosophy", "Perception in

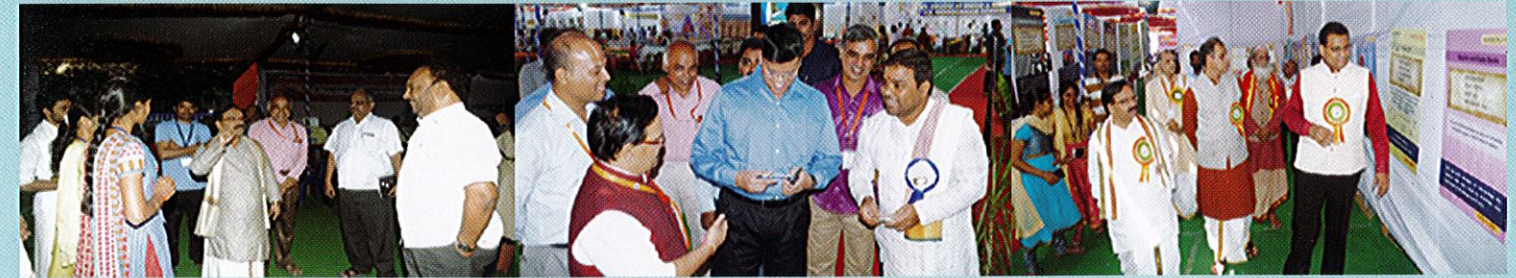
Western Philosophy", "Scientific realism or Representationalism", "Comparison of Indian & Western theories of Perception", "Challenges to Indian Culture" इत्यादयः तत्त्वपूर्ण आसन् । विशिष्टव्याख्यानानन्तरं छात्रेषु उत्तरमाध्यमेन चर्चा अपि प्रचलिताः । कार्यशालास्वस्तिवाचनम् आचार्य एम्.एल्.एन्.मूर्तिमहोदयैः सम्पादितम् । अन्ते प्रमाणपत्रवितरणेन सह डॉ.विश्वनाथमहोदयैः धन्यवादसमर्पणमकारि ।

पारिषदकार्यक्रमाः

विद्यापीठस्य कुलपतिवर्यैः आचार्य वि.मुरलीधरशर्ममहोदयैः विद्यापीठाध्यापकानां मासिकी एका चर्चागोष्ठी कर्तव्येति समकल्प्यत । अस्याः 'पारिषदम्' इति विहितम् । अस्य पारिषदस्य प्रथमाधिवेशनं वसन्तपञ्चमीपर्वणि २२.०१.२०१८ तमे दिनाङ्के सोमवासरे समजायत । एवं मासं प्रतिसङ्कायात्सर्वे अध्यापकाः स्वीयं विषयोपस्थानं कुर्युरिति प्रकारमनुसृत्य आद्ये मासे वेदवेदाङ्गसङ्कायात् अध्यापकाः विषयोपस्थापनं कृतुः । मान्याः कुलपतयः कार्यक्रमस्य शुभाभिवृद्धये दीपप्रज्वालनं कृत्वा सर्वेऽध्यापकाः अस्मिन् पारिषदे सोत्साहं भागं गृहणीयुरिति, नूतनान् विषयान् उपस्थापयेयुरिति च उदबोधयन् । एवं शैक्षिकवर्षेऽस्मिन् क्रमशः फरवरीमासे २३ दिनाङ्के दर्शनसङ्कायस्य, मार्चमासे २३ दिनाङ्के साहित्यसंस्कृतिसङ्कायस्य, अप्रेलमासस्य २५ दिनाङ्के शिक्षाशास्त्रविभागस्य अध्यापकाः सोत्साहाः भागमूढ्वा स्वीयानुसन्धानमूलकान् प्रस्तुतुवन् ।

अखिलभारतीयछात्रप्रातिभसमारोहावसरे विद्यापीठप्राङ्गणे आयोजितायाः संस्कृतभाषा-भारतीयसंस्कृति-कला-प्राचीनविज्ञानप्रदर्शिन्याः चित्रवार्ताः

TO THE RASHTRIYA SANSKRIT VIDYAPEETHA, TIRUPATI
CATEGORIZATION OF UNIVERSITIES AS PER UGC REGULATIONS ON
GRADED AUTONOMY

The Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha, Tirupati has been granted Graded Autonomy by the University Grants Commission, New Delhi on the basis of its Accreditation with CGPA of 3.71 on 4 point scale by NAAC for maintaining high Academic standards. The Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha, Tirupati is categorized in 1st Category among Indian Universities. It has got 3rd Position among Central Universities. (Jawaharlal Nehru University, Delhi in 1st Position with NAAC score of 3.77, University of Hyderabad is in 2nd position with 3.72 score and Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha, Tirupati is in 3rd position with 3.71 score). Among the famous Deemed to be Universities also the Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha, Tirupati has got 3rd position. The Tata Institute of Social Sciences is in 1st Position with 3.89 score, Institute Chemical Technology, Mumbai is in 2nd Position with 3.77 score and the Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha, Tirupati is in 3rd Position with 3.71 score. In a historic decision taken on 20th March, 2018, the UGC has granted Graded Autonomy to Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha, Tirupati to start new courses, off campus centres, skill development courses, research parks and any other new academic programs. This will also have the freedom to hire foreign faculty, enroll foreign students, give incentive based emoluments to the faculty, enter into academic collaborations and run open distance learning programmes.

In this context, I express my immense pleasure for having this Graded Autonomy. This academic summit has been achieved because of the Shastric penance that has been done by the faculty and the commitment that has been shown by the Non-teaching staff.

शेमुषीपरिवारः

मुख्यपुरोधाः

आचार्य वि.मुरलीधरशर्मा
कुलपतिः

प्रकाशकः

आचार्य सिद्देच.पि.सत्यनारायणः
कुलसचिवः

सम्पादकः

आचार्य कोराड सूर्यनारायणः

सम्पादकः

डा.सोमनाथ वरुणः

Dear Readers !

Your suggestions are solicited to improve the quality of our newsletter.

Please send your views or feed back to the Editors mail editorssemushi@gmail.com

Editors